

Debatten van de provincieraadszitting

19 november 2008

OPENBARE ZITTING**BUDGETBESPREKING****De heer voorzitter**

Collega's,

Vandaag hebben we twee belangrijke punten: de beleidsverklaring door de eerste gedeputeerde en de toezeggingen van de fractievoorzitters.

Ik zeg nu reeds dat we, na overleg met de deputatie én het bureau, ook maandag 24 november 2008 zullen nodig hebben. Er zijn 159 tussenkomsten. Dat zijn er 45 meer dan vorig jaar. Dat is goed, maar we moeten ook een beetje tijd maken voor die 45 bijkomende tussenkomsten. Ik vind het zeer goed dat de mensen in de raad zich weren.

Dus maandag vergaderen we om 14 uur, maar er is eerst nog provincieraad morgenavond waar we voor het grootste deel zullen discussiëren over mijnheer Vercamer zijn attributies en daar maandag mee verder gaan om toch op niveau te blijven en op datum.

Ik zeg nogmaals dat het geen verwijt is naar de vele tussenkomsten. Ik juich dat toe. Maar 45 meer in vergelijking met vorig jaar, daarvoor moeten we zeker een dag meer hebben.

Dan zou ik graag hebben dat we stil blijven en dat we luisteren naar de beleidsverklaring van de heer Sander Vercamer, eerste gedeputeerde.

BELEIDSVERKLARING DOOR EERSTE GEDEPUTEERDE ALEXANDER VERCAMER NAMENS DE DEPUTATIE**De heer gedeputeerde Vercamer**

Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Gouverneur, Collega's uit de deputatie en de provincieraad, Mijnheer de Griffier,

Inleiding

- Als eerste gedeputeerde heb ik de eer en het genoegen om namens de deputatie het ontwerpbudget 2009 te mogen voorstellen. Wie de omvangrijke documenten heeft doorgenomen, zal ongetwijfeld beamen dat zeer veel informatie gelukkig ook tijdig beschikbaar is gesteld. Bovendien is de volledige informatiebundel en het volledige budget 2009 ook via het extranet raadpleegbaar, wat de toegankelijkheid sterk verbetert. Ook de toelichting bij het budget die in de verenigde commissies van 23 oktober werd gegeven, draagt ongetwijfeld bij om het debat met kennis van zaken te kunnen voeren.
- Naar jaarlijkse traditie vormt de budgetbespreking één van de ijkpunten in het provinciale werkjaar. Er was de grondige voorbereiding van de debatten in de verschillende commissies. Alhoewel, in de eerste commissie waren er niet zoveel vragen over het budget in het algemeen. Mag ik er daarbij dan vanuit gaan dat men onze uitgangspunten bijzonder redelijk en goed vindt? Ik ben niet naïef. Vermoedelijk zal dit vooral gelegen zijn aan de grondige infosessie voor de verenigde commissies van 23 oktober. Maar de besprekingen vandaag en de komende dagen in deze plenaire vergadering vormen de meest intense vergaderperiode van de raad.
- Van belang is dat het volgens mij veel verder gaat dan een traditie die we gewoon verderzetten uit het verleden. U weet, indertijd, vóór 1984, vergaderde deze provincieraad alleen in oktober. De gouverneur kwam dan, in naam van Zijne Majesteit de Koning - het waren toen nog Belgische ambtenaren, geen federale, die in naam van Zijne Majesteit de Koning de gewone zitting kwamen openen en twee weken later, in naam van dezelfde majesteit, de zitting nog eens verlengden met 14 dagen. "Il fut un temps". Dames en Heren, deze reflectie rond het budget is belangrijk, want de uitkomst van de debatten geeft de richting aan van het in 2009 te voeren beleid. Door het stemmen van het budget bepaalt deze provincieraad niet alleen de richting van het provinciale beleid, zoals eigenlijk uiteengezet in de beleidsnota, maar voorziet ze ook in de nodige budgetten om dat beleid te kunnen voeren. Onze belangrijkste uitvoeringsmiddelen zijn nu eenmaal financiën en personeel.

DEBATTEN

- De volgende drie weken bieden een uitgelezen kans om in debat te gaan over het provinciale beleid en de richting waarin we met Oost-Vlaanderen willen evolueren als intermediair bestuur. Wat is onze geëigende rol nu eenmaal? Ongetwijfeld weet u allen dat ik veel belang hecht aan de toepassing van de taalwetgeving, maar ik gebruik graag een Franse uitdrukking om weer te geven waar het in deze raad de komende weken en dagen zal over gaan: "le choque des idées". Inderdaad, deze plenaire vergadering heeft alle ruimte om in debat te gaan, om ideeën te opperen, de verschillende zienswijzen met elkaar te confronteren en zo het beleid democratisch te sturen, te evalueren en desgevallend bij te sturen.

Ik heb mijn toespraak opgebouwd rond 10 punten.

1. Halfweg de huidige legislatuur, het derde budget in deze legislatuur

- Vooruitlopend op de meer gedetailleerde bespreking van het budgetresultaat, wil ik in alle bescheidenheid zeggen dat ik als gedeputeerde van financiën toch enige trots voel bij de cijfers. Ondanks de moeilijke omgevingsfactoren – ik verwijs naar de inflatieopstoot, de stijgende rentetarieven, hogere prijzen voor energie, de financiële crisis ... - wordt toch een budget voorgesteld dat past binnen de strikte budgettaire krijtlijnen zoals vooropgesteld in het algemeen beleidsprogramma 2007-2012.
- Een beperkt tekort eigen dienstjaar, dat is er, maar ook een zeer gunstige rekeninguitslag 2007 en een budget 2008, dat nog in uitvoering is, maar dat uitgevoerd wordt onder een strikte monitoring plus een investeringsprogramma dat uitgaat van een duidelijk afgesproken lijst van prioriteiten. Dat zijn juist allemaal elementen, factoren die zekerheid verschaffen dat de gekozen optie van budgettaire orthodoxie een goede keuze is geweest bij het begin van deze legislatuur. Ze biedt ons vandaag het nodige comfort om de volledige legislatuur zonder al te zware hoofdbrekens door te komen. Ik denk dat we dat vandaag, het derde budget dat voorligt, met nog meer stelligheid kunnen zeggen.
- Om dit resultaat te bekomen zijn geen kunstgrepen nodig: de basisfiscaliteit blijft ongewijzigd, de in het financiële meerjarenplan gehanteerde hypothesen zijn voorzichtig opgesteld. Kortom, dit is een budget dat een stevig fundament legt voor de tweede helft van de legislatuur.
- Het voorliggende ontwerp bewijst ook dat het provinciale beleid niet hoeft te lijden onder de strikte budgettaire uitgangspunten. Het huidige beleid kan onverkort worden voortgezet en waar nodig of opportuun is er ruimte gecreëerd om nieuwe accenten te leggen. Ik pleit er wel voor om voldoende kritisch te blijven en telkens opnieuw het beleid te confronteren met de maatschappelijke relevantie. Door middelen te heralloceren kan mogelijks meer maatschappelijke "return" gehaald worden dan door het "business as usual principe" onverkort toe te passen. Samenwerking over de diensten heen en wat we dan noemen een integrale aanpak kunnen de efficiëntie en effectiviteit verhogen. Het 1+1=3-principe of de kracht van de associatie. Dit moeten blijvende aandachtspunten zijn voor de tweede helft van de legislatuur.

2. Wat zijn of waren onze uitgangspunten bij de opmaak van het budget 2009?

- Uiteraard is een belangrijke basis de beleidsverklaring 2007-2012.
  - Eén van de elementen daarbij is het streven naar budget gewone dienst eigen dienstjaar in evenwicht.
    - In het budget 2007 werd het tekort eigen dienstjaar teruggebracht van 26 000 000 EUR in het budget 2006 tot 7 000 000 EUR via een strikte beheersing van onder meer de
  - personeelskosten, gekoppeld aan een uitstroomscenario
  - werkingskosten: nulgroei, met uitzondering van de wettelijke of contractuele verplichtingen
    - wat onderwijs betreft proberen we te benchmarken met het gemeenschapsonderwijs. We verwijzen daarmee een beetje naar de methode die opgezet werd eind van de jaren '80, begin van de jaren '90, toen men de eerste onderwijsvergelijken maakte tussen de diverse netten aan de hand van een studie Deloitte & Touche

- daarbij komt ook de overdracht van de provinciewegen. Dat zal in 2009 voor een groot stuk gerealiseerd worden. De collega die daarvoor bevoegd is, Peter Hertog, zal daar ongetwijfeld nog over tussenkomen. Hij heeft daar in de commissie reeds uitleg over gegeven. Maar een belangrijk deel van de vrijgekomen middelen, namelijk 50%, zullen we besteden aan mobiliteit en fietspaden in de toekomst. Ook dienen de wegen die we wel nog bij ons houden, ongeveer 25%, in orde gesteld te worden. Maar dat is een driejarenprogramma
- er is niet alleen een strikte beheersing van personeelskosten en werkingskosten, maar ook van de overdrachten. Daar hebben we geopteerd voor een nulgroei waardoor men keuzes moet maken en desgevallend de keuzes bijstellen en actualiseren
  - Eén van de problemen die we daar nog hebben is het dekken van de verliezen bij het Zorgcentrum Lemberge en waarvan we hopen dat er in de loop van de komende maanden of jaar een oplossing gevonden wordt
- er zijn ook de schulduitgaven
  - we proberen de uitstaande schuld te stabiliseren. We doen dat door
    - het investeringsniveau te beperken tot het bedrag van de dit jaar af te lossen leningen. Dat is het principe. In 2009 lossen we 23 900 000 EUR af, inclusief het PAC. Ook dat is belangrijk. Het netto investeringsniveau is gebudgetteerd op 28 000 000 EUR. U zult mij onmiddellijk zeggen dat ik niet consequent ben met mijn eigen principes. Ik voeg daar evenwel aan toe dat we moeten uitgaan van een realisatiegraad van 80%. Daarmee komen we met die gebudgetteerde 28 000 000 EUR wel in de buurt van de 23 900 000 EUR, die we vandaag aflossen. Of met andere woorden: met die techniek blijft het onder controle
    - uiteraard proberen we continu te werken aan een optimalisatie van het schuldbeheer.
- We streven niet alleen naar een budget gewone dienst eigen dienstjaar in evenwicht, toch proberen we nieuwe beleidsaccenten te leggen binnen de beschikbare beleidsruimte.
  - Door budgettaire orthodoxie creëren we beleidsruimte. Dat is het uitgangspunt. Hoe doen we dat?
- een begroting in evenwicht of met een klein tekort eigen dienstjaar verzekert een gunstige rekeninguitslag. Dat bewijzen de feiten. Met dit gecreëerde boni, die gunstige rekeninguitslag, kunnen we dat nieuw beleid voeren
- de rekening 2007 sluit af met een boni eigen dienstjaar van 3 900 000 EUR. Ik ben ervan overtuigd dat ook 2008 gunstig zal afsluiten, maar dat weet ik pas over een aantal maanden. Dat gunstige resultaat 2007 bevestigt dat ondanks de geleverde inspanningen bij de opmaak van het budget 2007, het beleid kan verdergezet worden. De visibiliteit, de herkenbaarheid van de provincie en de aanwezigheid op het terrein blijft ook binnen een strikt budgettair kader gegarandeerd. Het principe "zaaien naar de zak" is dus een goed principe.
De gunstige rekeninguitslag 2007 creëerde voldoende ruimte om ook de inflatiegevolgen – we hebben drie indexen lonen in 2008 gehad, er zijn stijgende werkingskosten en rentelasten - probleemloos te kunnen opvangen. Meer nog, het laat ons allemaal toe om ook in 2009 een aantal nieuwe initiatieven op stapel te zetten
- het budget 2008: ondanks de versnelde inflatie - 3 indexsprongen in 2008! - blijkt uit de budgetcontrole dat ook in 2008 geen budgettaire problemen opduiken. Er was in 2008 ook reeds ruimte voor nieuwe accenten. Ik vermeld er een paar, deze die ik het best ken natuurlijk. We hebben:
  - de bijzondere kredieten kunnen inschrijven in het kader van rationeel energieverbruik

DEBATTEN

- iets kunnen doen rond 200 jaar Floraliën. Er is zelfs over geïnterpelleerd in deze raad
    - een nieuw soort subsidies in het kader van flankerend onderwijsbeleid
    - een aantal initiatieven kunnen nemen in de relatie landbouw/natuur.
  - Wij kunnen daardoor ook het provinciale beleid permanent evalueren en bijsturen in functie van nieuwe noden, maar binnen de budgettaire lijn die we uitgezet hebben. Zo rapporteert vandaag de financieel beheerder halfjaarlijks over de uitvoering van het budget. We kunnen het beter opvolgen dan vroeger. En we doen dat ook. Daarnaast wordt door een strikte monitoring de beheersing van personeels- en werkingskosten verzekerd. Er wordt heel goed opgevolgd hoe de uitstroom van personeel is, waar er moet vervangen worden en waar we de lasten wat kunnen herverdelen.
- Uitgangspunten zijn ook dat er duidelijke richtlijnen gegeven worden in huis met betrekking tot de financiële marge en de beleidsruimte.
  - De instructies daartoe, bij de opmaak van het budget, worden door de deputatie gegeven. In ons geval, voor 2009, werden die reeds vastgesteld in april 2008. Ze werden gecommuniceerd naar de diensten en instellingen, want wij vinden vanuit de deputatie dat het bepalen van de beleidsruimte voor de budgetopmaak een bij uitstek politieke keuze is.

En hoe men dan binnen die beleidsruimte voorstellen formuleert, is de verantwoordelijkheid van de administratie, in overleg met de vakgedeputeerde. Maar ook onze griffier, de financieel beheerder en het managementteam speelden hun decretale rol bij de opmaak van het budget, onder meer door binnen die manoeuvreerruimte, in april aangegeven, voorstellen te doen en ook en vooral door die budgetrichtlijnen van april 2008 echt te handhaven in de besprekingen.

De nieuwe werkwijze houdt ons inziens – ik spreek namens de deputatie - een meerwaarde in om te komen tot een uitgebalanceerd en door de organisatie gedragen budget.
  - Essentieel bij die politiek is ook de strikte beheersing van de uitgaven.
    - Het personeel: daar hebben we uiteraard de jaarlijkse baremieke verhogingen, we hebben de indexaanpassingen. Dat moeten we doen. Dat is ook evident. Maar dat wordt gekoppeld aan een kritische bevraging bij vervangingen allerhande. Er komt een nieuwe rechtspositieregeling en er zit een geactualiseerd organogram in de pijplijn. Met dat alles proberen we ook rekening te houden.
    - Bij de werking weten we dat we contractuele prijsverhogingen niet kunnen ontwijken. Dat moeten we voorzien, daar moeten we rekening mee houden bij onze uitgangspunten.
    - Overdrachten: idem. Daar zeggen we: in principe is er een nulgroei, maar binnen elk beleidsdomein is er autonomie om de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk te alloceren en keuzes te maken. Dit is bij uitstek een zaak die in samenspraak moet gebeuren tussen de bevoegde gedeputeerde en de administratie.

Die nulgroei is ook niet absoluut: zo worden de werkingssubsidies van de paraprovinciale vzw's, APB's, enz. verhoogd. Waarom? Zij werken vaak met personeel en dat moet hen toelaten om de loonindexatie waar wij in onze organisatie mee geconfronteerd worden, maar ook zij, inderdaad op te vangen en correct te financieren.
    - Investerings: verdere afwerking prioritaire projecten met aandacht voor de schuldpositie.
  - Naast de strikte beheersing van de uitgaven is er ook een budgetnorm per functie. Een budgetnorm per functie of beleidsdomein past in het streven naar autonomie en responsabilisering en efficiëntie bij de beleidskeuzes. Men kan binnen een functie, binnen een beleidsdomein, accenten leggen, keuzes maken naar werkingskosten, naar subsidiëring, naar overdrachten, naar personeelsinzet.

3. Budget 2009: wat zijn onze resultaten?

Ik verwijs naar een belangrijk document. Eigenlijk zijn er maar twee echt belangrijke documenten voor raadsleden die een algemeen zicht willen hebben op het budget. Dat is pagina 3 bij het "Budget 2009 - toelichtingen en bijlagen" – we noemen dat de BIO: het budget in een oogopslag – en een tweede document, namelijk pagina 171 van de toelichtingen. Dat is de samenvatting die u krijgt en de projectie op langere termijn.

- We beginnen met het resultaat eigen dienstjaar gewone dienst.
  - Daar stellen we vast dat het tekort stijgt van 8 000 000 EUR in 2008, initieel budget. Na wijziging bedraagt het zelfs 10 700 000 EUR. Ik moet dat niet verzwijgen, want iedereen weet het. En wij stijgen inderdaad van 8 000 000 EUR initieel budget naar 9 800 000 EUR.
  - En toch vind ik dat een goed budget en de deputatie met mij. Waarom vinden we dat een goed budget?

Het is een goed resultaat gelet op:

- de inflatie. De personeelskosten alleen stijgen met 5,17%. Dat betekent 2,6% van ons budget, want we hebben iets meer dan 50% personeelsuitgaven. Als ik het onderwijs daar uitzuiver 40%
- er zijn ook de stijgende rentelasten: +2 200 000 EUR.
  - Er is hogere rente. Een stijging met 50 basispunten tussen de opmaak budget 2007 en de opmaak budget 2008.
  - er is ook nog een stuk opname voor investeringen die vroeger beslist werden, onder meer in de legislatuur 2000-2006 en die nu op kruissnelheid komen wat de uitvoering betreft. Dat moet afbetaald worden
- er zijn bijkomende inspanningen inzake ICT, vooral naar consultancy en beveiliging, waar we 250 000 EUR extra voor inzetten om het systeem performant en veilig te kunnen houden
- er is de stijgende factuur voor de nutsvoorzieningen
  - elektriciteit: van 1 200 000 EUR naar 1 600 000 EUR, of +28%
  - gas en stookolie: van 900 000 EUR naar 1 100 000 EUR, of +20%
- Maar belangrijk is ook dat het resultaat eigen dienstjaar gewone dienst goed is met 9 800 000 EUR tekort op het eigen dienstjaar om al de redenen die ik u gezegd heb, maar vooral ook omdat wij nu zonder verhoging van de reële fiscale druk. De opcentiemen zijn ongewijzigd sedert 2001 in deze provincie. En behoudens een indexatie, zoals dat overal gebruikelijk is, is ook de APB dezelfde gebleven sinds het jaar 2001.
- Daarbij komt nog dat wij er ook in slagen om voor de eerste keer sinds jaren een aantal investeringen te financieren met eigen middelen. Is dat veel, is dat weinig? We kunnen er over discussiëren. Maar het gaat toch om 1 300 000 EUR. Het is in elk geval als symbool belangrijk dat wij 1 300 000 EUR investeringen doen met eigen middelen. Dat is de eerste keer sinds 2001 dat dit gebeurt.
- Dan kom ik bij onze buitengewone dienst.

Ik heb een oplistijng gemaakt ten documentaire titel – die is beschikbaar – van onze belangrijkste investeringen die we doen in de buitengewone dienst. Ik ga die niet helemaal oplistijng, maar toch een paar dingen ervan wil ik u geven.

- groot onderhoud administratieve gebouwen: 800 000 EUR. Een daken- en glasplan dat eigenlijk besparingen moet opleveren op termijn. Dus niet alleen zorgt voor een goed onderhoud van die daken en glaspartijen, maar ook zorgt voor een betere isolatie
- rationeel energiegebruik: 250 000 EUR
- ICT: 614 000 EUR voor nieuwe hardware en 600 000 EUR voor softwarelicenties en nieuwe software
- de provinciale wegen: 2 000 000 EUR
- fietspaden: 772 000 EUR voor het niet functioneel fietsenroutenetwerk lange afstand en voor het functioneel fietsenroutenetwerk 625 000 EUR
- waterlopen: 950 000 EUR voor de vervanging van duikers en pompgemalen en 856 000 EUR voor het onderhoud
- schoolgebouwen, groot onderhoud, terug daken en glasplan, dezelfde filosofie als bij de administratieve gebouwen: 1 900 000 EUR. Dan zijn er nog diverse scholen en in totaal gaat het om meer dan 7 000 000 EUR in het onderwijs

DEBATTEN

- in Puyenbroeck zijn er een aantal aanpassingen voor 2 550 000 EUR
  - De Gavers: 750 000 EUR
  - het Sportcentrum Puyenbroeck, aanpassing van de inkom – er kunnen nog wat verschuivingen gebeuren: 1 000 000 EUR
  - het bouwen van de 3de vleugel in Velzeke: 4 000 000 EUR
  - restauratie Sint-Baafskathedraal: 820 000 EUR
  - landinrichtingsprojecten: 480 000 EUR
  - ruimtelijke ordening, afbakeningsstudies, milieu-effectenrapporten: 620 000 EUR
- Dat is dus inderdaad het één en het ander. Dat brengt ons met een investeringsniveau 2009 van 33 000 000 EUR. Dat is iets hoger dan 2008, maar daar zitten ongeveer 5 000 000 EUR subsidies in. Vandaar dat mijn verhaal wel klopt, want de aandachtige luisteraars zullen gehoord hebben dat ik daarnet sprak van 28 000 000 EUR. Ik zei 33 000 000 EUR. Ik trek er de subsidies af, 5 000 000 EUR, en dan kom ik inderdaad aan 28 000 000 EUR. En van die 28 000 000 EUR nemen we aan dat we 80% realiseren. Of met andere woorden, dat zal ongeveer overeenkomen met de 23 900 000 EUR die we vandaag inderdaad als aflossingen plannen.
- De prioriteitenlijst van de 28 grote dossiers die we opgemaakt hebben bij het begin van deze legislatuur blijft onverkort van kracht. We laten ze regelmatig updaten, zoals dat vandaag noemt hoe het met de stand van zaken zit. En die stand van zaken houdt in dat van de 28 projecten er vandaag eigenlijk 22 uitgevoerd of in bouwfase of minstens in ontwerp/aanbestedingsfase zitten. De deputatie heeft dat opgelijst met een nota van 16 oktober 2008, referentienummer 0809553. Het komt er op neer dat in 2010 – dus vóór het einde van de legislatuur - de volledige lijst in uitvoering zou zijn.

4. Budget 2009: hoe zit het nu in detail met dat budget 2009?

Ik heb een kleine oplijsting laten maken in twee documentjes 3a) en 3b), waarbij we de evolutie terugplaatsen naar 2006, want dat is ons ijkpunt. Dat was het laatste jaar van de vorige legislatuur. Dat was de laatste rekening van die legislatuur die we kennen. In de documenten die wij hebben en die gedistribueerd zijn, hebben we het budget 2009, het budget 2008 en de rekening 2007. Wij gaan graag een jaartje verder terug, dus naar 2006, omdat dat eigenlijk het ijkpunt is.

- De cijfers van de rekening 2006 tot en met het budget 2009 bevestigen dat we op schema blijven. Dat bleek trouwens ook duidelijk bij de technische uiteenzetting voor de verenigde commissies op 23 oktober in deze zaal.
- De ontvangsten hebben ons toegelaten rekening te mogen houden met een meerontvangst van 7 500 000 EUR. Ook dat is belangrijk. We ontkennen dat niet. Integendeel, we hebben die eigenlijk nodig om tot die gunstige resultaten te komen. Waar halen we die?
  - een stukje uit de fiscaliteit. Alhoewel ik blij zeggen dat Oost-Vlaanderen de belastingen niet verhoogt. Het budgettaire evenwicht wordt en blijft hoofdzakelijk gerealiseerd via een strikte uitgavenbeheersing. Daarop werken we vooral. Oost-Vlaanderen blijft de op één – Vlaams-Brabant - na beste leerling van de provinciale klas. Meer nog, op basis van de laatst gekende rekening 2007 – ook dat is belangrijk - is de belastingdruk per inwoner in Oost-Vlaanderen zelfs de laagste!

belastingdruk per inwoner		
	budget 2009	rekening 2007
Antwerpen	92,80	89,74
Limburg	98,94	96,72
Oost-Vlaanderen	85,24	80,96
Vlaams-Brabant	79,88	81,25
West-Vlaanderen	97,08	90,05

- wat de opcentiemen betreft
  - die zijn onveranderd sinds 2001 op 295
  - via het indexatiemechanisme volgen deze ontvangsten de inflatie
  - als ik dat vergelijk met de groeivoeten van de opcentiemen bij de gemeenten, stel ik vast dat de Vlaamse gemeenten een stijging hebben van 1259 in 2002 naar 1308 in 2007. Dat is niet veel, dat is +3,89% opcentiemen onroerende voorheffing

- algemene provinciebelasting
  - jaarlijkse indexatie van de tarieven zoals gebruikelijk
  - ik wil er ook uitdrukkelijk bij zeggen dat 14% van de gezinnen geniet van het OMNIO-statuut en dus is vrijgesteld van de APB. We hebben het recent gedetailleerd moeten onderzoeken naar aanleiding van een vraag die door één van de raadsleden gesteld werd.
  - wij vinden het ook maar normaal dat de inkomsten de inflatie volgen, want de personeelskosten volgen ook de inflatie en de werkingskosten stijgen ook met de levensduurte
  - APB – gezinnen: tarief stijgt van 28,4 naar 29,6 EUR
  - APB – bedrijven: basistarief stijgt van 107,6 naar 112,20 EUR
- de subsidiëring
  - de wedde- en werkingstoelagen van het provinciaal onderwijs zijn bijvoorbeeld geïndexeerd. Meer nog, de werkingstoelagen zijn substantieel verhoogd in het kader van de politiek van de Vlaamse overheid en vooral de Vlaamse minister van Onderwijs om de lat over de netten heen gelijk te leggen
  - dan is er ook nog het provinciefonds. We hebben niet alleen belasting en subsidies, maar ook het provinciefonds heeft inderdaad een indexatie gekregen van 3,5% op jaarbasis. Volgens ons nog altijd te weinig. We zouden nog een paar jaar moeten inhalen. Maar in elk geval houdt vandaag de Vlaamse overheid zich aan zijn engagementen terzake.
- De personeelsuitgaven stijgen met 4 200 000 EUR of 3,48%. Een klein detail erbij: de totale uitgaven personeel tussen het personeel 2007 en het budget 2009 stijgt van 113 700 000 EUR naar 123 300 000 EUR of +8,4%. Dus op budgetbasis 2007 en vandaag heb ik ondertussen die drie indexeringen moeten opvangen, de baremieke verhoging en moet ik een indexering voorzien voor 2009 én de baremieke verhogingen. Dat is in totaal een hap van 8,4% die we moeten overwinnen. Maar tegenover het budget 2008 is het 3,48%. Daarbij komt dat wij inderdaad blijvend inspanningen doen om het aantal voltijdse equivalenten in de hand te houden. Vandaag stellen we vast dat wij -7,6 voltijdse equivalenten zijn. Het is een beetje eigenaardig als ik het discours soms hoor. Iedereen zegt: u hebt veel te veel ambtenaren. Maar als ik dan naar de assemblees ga kijken, ook hier soms, dan zegt men: u moet ambtenaren bij hebben. U moet ook rekening houden met de factuur die men daarvoor moet betalen, natuurlijk.
  - exclusief het onderwijzende personeel bedragen de personeelskosten 41% van de gewone uitgaven, onderwijzend personeel inbegrepen, plus 50%
  - het aantal voltijdse equivalenten is licht gedaald. Het geplande uitstroomscenario werkt, maar het is niet altijd een gemakkelijke oefening om daar de hand aan te houden en we zijn daar samen verantwoordelijk voor in de deputatie.
- De werkingskosten stijgen met 900 000 EUR of 3,11%
  - wij proberen de werkingskosten strikt te beheersen. We proberen de middelen te beheren als een goede, maar toch niet zo krenterige huisvader.
    - zo worden in het budget 2009 extra middelen ingezet voor ICT: met 250 000 EUR extra krediet wordt ruimte gecreëerd om de nodige expertise in huis te halen om het bedrijfskritische informaticaplatform performant te houden
    - er worden opnieuw meer middelen vrijgemaakt voor maatregelen in het kader van rationeel energiegebruik en voor een efficiënt onderhoud van ons patrimonium
    - de gedeputeerden voor Sport en Domeinen voorzien de nodige budgetten om 40 jaar Puyenbroeck niet onopgemerkt te laten voorbijgaan.
- Er zijn ook overdrachten. De overdrachten dalen met 0,8% of 400 000 EUR. Maar die cijfers zeggen niet alles. Wanneer we rekening houden met de sterke daling van de koppelsubsidie beschermde gebouwen – er zijn er inderdaad minder waar we moeten voor optreden – geeft dat een besparing van 1 760 000 EUR. Dat wil dus zeggen dat ik in feite de overdrachten laat stijgen met 1 360 000 EUR of met 2,6%. Die overdrachten zijn een belangrijk gegeven in ons beleid. Onderschat dat niet

DEBATTEN

- het provinciale beleid om wat reilt en zeilt in Oost-Vlaanderen substantieel te subsidiëren wordt onverminderd verdergezet. Dat is een moeilijk punt in de discussies over de provincies. Soms zeggen we wel eens – of ik zeg dat althans – we doen soms veel te veel te weinig. We zijn soms op teveel domeinen bezig met kleine subsidies, alhoewel er de laatste jaren er toch een tendens is om dat geprofileerder te gaan doen en ook substantiëler op een aantal domeinen in te grijpen. De collega's kunnen daar meer uitleg bij geven. Maar in elk geval is het zo dat wij 51 000 000 EUR uittrekken voor overdrachten. Meer dan 20% van ons budget gaat onmiddellijk terug naar de mensen. Hetzij rechtstreeks naar burgers, hetzij naar organisaties, instituties, vzw's. Elk van de collega's in de deputatie zal tijdens deze besprekingen toelichten waar de accenten gelegd worden, welke nieuwe initiatieven of bijsturingen gepland zijn
- er worden middelen vrijgemaakt om bijvoorbeeld via Toerisme Oost-Vlaanderen het agrotourisme en het cultuurtourisme als twee bijzondere niches een duwtje in de rug te geven
- er zijn de vele projecten met cofinanciering.
De nodige middelen zijn gebudgetteerd om optimaal te kunnen inspelen op de middelen die zowel op Europees als Vlaams niveau ter beschikking gesteld worden. En er zijn nog een paar kleinigheden vanuit het federale koninkrijk tussen de Noordzee en de heide. Ook dat speelt mee. Ik verwijs daarbij naar het algemeen beleidsprogramma 2007-2012 waarin we gezegd hebben dat we van die beschikbare subsidiemogelijkheden optimaal gebruik willen maken.
Zo hebben we middelen voorzien in de sectoren internationale samenwerking (1 000 000 EUR), landbouw-platteland (925 000 EUR) en fietspaden (1 015 000 EUR gewone dienst, 625 000 EUR buitengewone dienst). Die zijn allemaal nodig om die bestaande cofinancieringsmechanismen maximaal te laten renderen voor Oost-Vlaanderen en de inwoners.
Daarbij wil ik echter waarschuwen, en dat ook nu en tijdig zeggen: er moet blijvende aandacht zijn voor een gezond evenwicht tussen de geïnvesteerde middelen en de financiering die hier tegenover wordt gesteld. Wat wil ik daarmee zeggen? 1 EUR subsidie mag niet automatisch leiden tot 99 EUR bijkomende provinciale uitgaven. De wijsheid moet hier primeren
- tot sluit pleit ik om voorzichtig te zijn in de toekomst. Wij moeten met de beschikbare middelen de "maatschappelijke return" maximaliseren en, waar nodig, middelen heroriënteren. Overdrachten moeten we permanent kritisch bekijken.
- Er zijn ook de stijgende rentelasten. Wij budgetteren +2 200 000 EUR.
De leninglasten voor de recentst opgenomen leningen worden nu gebudgetteerd, waardoor de impact van het expansieve investeringsprogramma van de voorbije legislatuur 2000-2006 verder verrekend wordt in het budget.
De rente ligt ook een stuk hoger: 50 basispunten of 0,5%. U moet thuis maar eens de oefening doen voor uw eigen aflossingen wat 0,5% betekent. Door de kredietcrisis lijkt het waarschijnlijk dat de rente opnieuw zal dalen, maar het positieve effect zal minstens gedeeltelijk teniet worden gedaan door de vermoedelijk hogere marges die de banken zullen aanrekenen bij het verstrekken van leningen. Zij keren terug tot hun core business: geld verdienen.
De bokkensprongen op de geldmarkten laten scherp aanvoelen dat de schuldpositie van ons bestuur een belangrijk aandachtspunt dient te blijven. Ik heb dat ook vorige jaren reeds gezegd. Het is het enige punt waar we niet de beste scoren in de benchmarking met de andere Vlaamse provincies. Maar in elk geval: het is in dat licht ook dat men de symbolische actie moet zien om 1 300 000 EUR gewone middelen in te zetten om de financiering te doen van investeringen.
- Wat de investeringen betreft: ik heb de voornaamste reeds opgesomd
  - naast de jaarlijks terugkerende investeringen, zoals groot onderhoud, vervangingsinvesteringen, waterlopen, wegen tot nu toe, wordt de lijst met 28 projecten verder afgewerkt. En ik verwijs naar het voorbeeld dat ik daarnet gegeven heb: de derde vleugel van PAMZOV
  - daarnaast zetten we extra middelen in – 800 000 EUR - voor het groot onderhoud van ons patrimonium. Waarom doen we dat? Niet alleen omdat het nodig is, maar omdat we als een goede huisvader over dat patrimonium willen waken. U moet uw patrimonium goed verzorgen. Dat is eigenlijk een bescherming van één van uw belangrijke activa
  - in Puyenbroeck wordt er geïnvesteerd in een nieuw administratief gebouw. Voor deze investering in een passiefgebouw is een belangrijke Europese subsidie voorzien. Het is dus een opportuniteit om dat nu te doen omdat we nu die subsidiëring kunnen krijgen.

- o ook de oprichting van een passiefschoolgebouw in Assenede zit in de pijplijn. Voor de financiering kijken we naar de DBFM-structuur (Design Built Finance Maintain), zodat een budgettaire vertaling - en letterlijk vertaal ik dat als OBFO - pas na afwerking en via de werkkosten in de budgetten zal opgenomen worden.

5. Meerjarig financieel beleidsplan

- Uw budget moet kaderen in een goed financieel meerjarenplan. Ik verwijs naar wat ik reeds gezegd heb, pagina 171 van uw bijlage bij het budget 2009. En voor wie het echt interesseert raad ik aan om ook eens naar dezelfde nummering, pagina 171 van de toelichting en bijlagen bij het budget 2008 te kijken. U zult zien dat onze meerjarige positie eigenlijk nog verbetert. Maar u moet die twee bij elkaar leggen. Dan hebt u een jaar meer om te beginnen en loopt u een jaar verder uit. Dat is een echt meerjarenplan.
We besluiten de beschouwde periode met een ruime marge van 6 200 000 EUR
  - het gewone reservefonds van 15 870 000 EUR, dat er nog altijd is, en dat we bewust aanhouden voor het geval er een ramp zou gebeuren – daarvoor dient dat reservefonds - blijft onaangeroerd.
- Dat financiële meerjarenplan sluit niet alleen af met 6 200 000 EUR. Het is ook gebouwd op voorzichtige veronderstellingen. Inderdaad, wij gaan uit bij de opmaak ervan van
  - 100% realisatie van de gebudgetteerde uitgaven. In de praktijk is dat minder en er zijn tijden geweest dat het nog veel minder was. Maar we proberen zo realistisch mogelijk te schatten, maar toch voorzichtig. Vandaar 100% realisatie. We komen daar nooit toe. Dat is onze buffer, onze matras voor het geval er iets gebeurt
  - die voorzichtige veronderstellingen houden ook geen rekening met de geannuleerde vastleggingen. Dat zijn de kredieten die vastgelegd werden, maar na twee jaar toch niet tot aanrekening geleid hebben. Voor 2007 en later is dat in ons geval. Dat geeft ons eigenlijk een jaarlijkse reserve van ongeveer 4 000 000 EUR. Dus dat tekort van 9,8 op het eigen dienstjaar is ook om die reden alleen al te nuanceren.
  - wij gaan uit van voorzichtige, maar toch zo realistisch mogelijke groeivoeten voor ontvangsten en uitgaven. In de praktijk zijn de uitgaven iets minder, de ontvangsten iets meer. Dat bedoel ik met voorzichtig zijn.
- Conclusie: de provincie Oost-Vlaanderen is, denk ik, budgettair kerngezond en heeft daarvoor geen belastingverhogingen moeten doorvoeren.

6. 2009: uitdagingen

Wij doen veel voor Gent vanuit de provincie Oost-Vlaanderen. Een beetje bewust. Gent is nu eenmaal onze hoofdstad, heeft een aantal functies te vervullen die eigen zijn aan die hoofdstad, heeft eigen functies op het culturele veld die ruimer gaan dan de stadsgrenzen. Het is de grootste studentenstad van Vlaanderen. Het is een belangrijk economisch knooppunt en een belangrijk verkeersknooppunt. Maar toch blijven we zeggen: niet alleen Gent, ook de 64 andere gemeenten zijn van belang. Maar voor Gent zijn er toch twee speciale dossiers. Er is:

- de Waalse Krook
  - het project wordt momenteel, na een principeverklaring, onderzocht op zijn haalbaarheid. Indien de Bibliotheek van de 21ste Eeuw kan gerealiseerd worden, de provincie herkenbaar is met een eigen afscheidbaar deel en de raad beslist om deel uit te maken van het project, zullen de budgettaire consequenties moeten verwerkt worden via een budgetwijziging. Ik weet niet of dat reeds in 2009 het geval zal zijn. Het kan 2010 worden en in het slechtste geval 2011. Maar u moet goed weten dat als u daar effectief zult instappen dat we dat budgettair zullen moeten vertalen. Ik moet dat als gedeputeerde voor Financiën tijdig zeggen
  - de middelen die we nu aan de bibliotheek Gent verstrekken in het kader van haar centrumfunctie, zullen in het licht van dit verhaal voor een stuk herbekeken kunnen worden en zullen we een klein "terugverdien"-effect hebben

DEBATTEN

- bovendien is er ook een duidelijk uitgangspunt bij de principeverklaring afgesproken. Het gaat om een engagement van 10 000 000 EUR. In dit kader is het ook belangrijk dat het "design to cost"-principe gehanteerd wordt: het budget is wat het is, de realisatie van het gebouw dient binnen dit budget te gebeuren. Minstens ons eigen provinciaal deel. En als we die uitgaven zullen moeten voorzien, denk ik dat we dat ook gaan aankunnen onder die condities: een stukje herverrekening van wat we moeten betalen voor de centrumbibliotheek, een heel duidelijk afgesproken kostprijs die ook moet gehandhaafd worden bij het effectief bouwen. Ik moet u zeggen als gedeputeerde voor Financiën: dat zal geld kosten. We kunnen daar een eigen financieringstechniek voor voorzien. Maar dat moet draagbaar zijn als we geen onnozelheden uithalen
- een tweede belangrijk project, waar nog geen principebeslissing over is, waar reeds over gesproken is in commissies en raad, waar reeds in deputatie over nagedacht is, is de provinciecampus
  - zoals reeds in deze vergadering aangekondigd worden de pro's en contra's van een centralisatie van quasi alle provinciale diensten op een centrale campus momenteel onderzocht. Naast de reeds in de pers geciteerde Sint-Pieterscampus, worden ook de mogelijke alternatieven onderzocht, met inbegrip van een eventuele verwerving van het gebouw waar we ons nu bevinden. We laten dus geen enkele optie weg. Naast de belangrijke voordelen die een dergelijk project kan bieden, wil de deputatie in zo een dossier niet over één nacht ijs gaan. Dat zou dom zijn. We moeten alles goed afwegen, wikken en wegen. Maar op een bepaald moment moet er ook beslist worden. Naast de voordelen die een centralisatie kan bieden, zal ook onderzocht worden of de financiering van een dergelijk project op een aanvaardbare manier kan gerealiseerd worden binnen de huidige volatiele geldmarkten. En uiteindelijk is de vraag of de efficiëntiewinst kan opwegen tegen de kostprijs.
De budgettaire implicaties zullen in de loop van het beslissingsproces duidelijker worden.
- en het is niet alleen in Gent dat we werken. Ik heb hier twee voorbeelden aangehaald, maar we hebben in Gent al veel meer dingen gedaan en we zijn er nog met veel bezig. We hebben ook investeringen gespreid over de provincie. Ik verwijs naar het lijstje dat ik u in het begin van mijn uiteenzetting opgelezen heb. Bij de lijst belangrijke investeringen die gepland zijn in 2009, bij de lijst van de 28 investeringsprojecten die wij u bij het begin van de legislatuur voorgelegd hebben, daar zitten veel niet-Gentse dossiers tussen.
  - De grootse plannen mogen investeringen in de provincie Oost-Vlaanderen niet hypothekeren: het is de vaste wil van de deputatie om het beleid van over de volledige provincie gespreide investeringen verder te zetten. In het budget 2009 zijn daartoe een pak middelen ingeschreven voor gespreide investeringen:
    - De Gavers Geraardsbergen: 750 000 EUR
    - Puyenbroeck: 2 900 000 EUR - passiefgebouw, sanitair en camping
    - Sportcentrum Puyenbroeck: 1 010 000 EUR
    - Velzeke, PAM: 4 000 000 EUR
    - landinrichtingsprojecten, diverse gespreid over de provincie: 480 000 EUR
    - onderwijs: gespreide investeringen in de verschillende provinciale scholen. Er zijn 19 vestigingen en scholen. Daar is totaal 7 600 000 EUR gespreide investeringen voor voorzien
    - en ik heb het dan nog niet gehad over wat we allemaal doen rond fietspaden en waterlopen, die over heel de provincie gespreid zijn en waarvan ook typisch is dat veel van die dingen niet alleen uit één post komen, maar dat men daaraan samenwerkt vanuit verschillende uitvalshoeken. Denk aan wat ik u daarnet gezegd heb: om een integrale benadering vanuit diverse invalshoeken.

7. Schuldpositie

- Het investeringsprogramma van de voorbije jaren werd gefinancierd met leningen. De totale uitstaande schuld is gestegen tot 191 000 000 EUR of 137 EUR per inwoner. Onverlaten zullen zeggen dat het veel is. Maar velen van degenen die hier provincieraadslid zijn, zijn ook gemeentelijk mandataris. Vergelijk het eens met de schuldpositie in uw eigen gemeente. Ik ga hier de vergelijking niet maken. Met een stad als Gent, met een gemeente als Destelbergen. Die twee ken ik nu toevallig. Maar maak maar eens die vergelijking. Ik laat de oefening door uzelf doen. Men zegt dat het didactisch beter is omdat het beter bijblijft.

Conform de algemene beleidsverklaring 2007-2012 wordt het jaarlijkse investeringsbudget bepaald met oog voor de schuldpositie. In concreto worden de investeringen beperkt tot het aflossingsbedrag. De stijging van de schuld is afgeremd, maar zal pas echt gestopt zijn nadat alle in 2006 en vroeger gegunde investeringen ook effectief aangerekend en gefinancierd zijn.

- Wat betreft de uitstaande schuld scoort Oost-Vlaanderen minder dan de andere Vlaamse provincies, maar wel een heel stuk beter dan de meeste steden en gemeenten. De 1 300 000 EUR voor de autofinanciering is een eerste bewuste stap in de richting van een schuldafbouw. Die schuldafbouw zullen we niet echt kunnen realiseren - dat moet ik u vandaag toch meegeven - als projecten zoals de Waalse Krook of de centralisatie PAC Gent-Sint-Pieters of elders snel gerealiseerd worden. Dat is juist. Een paar cijfers toch:

Op 1/1/2007 (2008)	Uitstaande schuld	Aantal inwoners	Schuld per inwoner
Antwerpen	141 329 818	1 700 570	83,11
	(178 000 000)		(104,6)
Limburg	82 691 000	820 272	100,81
Oost-Vlaanderen	183 455 230	1 398 253	131,20
	(186 026 786)		(133,04)
Vlaams-Brabant	103 934 126	1 052 467	98,75
West-Vlaanderen	147 165 646	1 145 878	128,43

- De lijst met 28 prioritaire investeringsprojecten wordt verder afgewerkt: quasi alle projecten zitten in een fase van ontwerp of uitvoering. Daarbij komt dat die lijst van 28 niet absoluut is. Een beleid, ook een investeringsbeleid, is niet statisch, maar dynamisch. Het moet zich aanpassen aan wijzigende omgevingsfactoren en aan de wijzigende realiteit. Het is vandaag zo dat een aantal projecten aangepast worden. De uitbreiding sportsite en tribunecomplex Puyenbroeck, daar kunnen aanpassingen in gebeuren. De Bank van de Arbeid is "on hold" geplaatst, huis 't Ename in Ename zullen we niet realiseren. Integendeel, het kan verkocht worden. We genereren er inkomsten door.
- En tot slot, en dat is ook belangrijk, zal er een groot verschil zijn tussen 2009 en 2015. In 2014 betalen we de laatste annuïteiten voor het PAC af. Hierdoor zullen de schulduitgaven met 4 400 000 EUR dalen. Dus in een volgende legislatuur, als men daar wijs start, zullen wij geen ongelukken veroorzaakt hebben door bijvoorbeeld de Waalse Krook onder duidelijke condities te starten. We moeten het verhaal volledig maken.

8. OFP Pensioenfondsen van de provincie Oost-Vlaanderen

- Het Pensioenfonds blijft een belangrijke pijler voor een gezond budgettair beleid. Daar zijn we heilig van overtuigd. We zijn er zelfs van overtuigd dat we zeer wijs geweest zijn toen we eind van de jaren '80 een dergelijke beslissing getroffen hebben. En indien alle openbare besturen het op dezelfde manier zouden gedaan hebben – maar het is gemakkelijk achteraf verhalen te maken, dat is het voordeel van historici: zij weten wat er daarna gebeurd is – zouden we ons minder zorgen maken over de financiering van de openbare sector.
- Momenteel worden actuariële berekeningen gemaakt in functie van de nieuwe verplichtingen die door de wet op het OFP worden opgelegd. In functie van die resultaten zal een aangepast financieringsplan worden opgemaakt, zoals we dat ook vroeger telkens consequent gedaan hebben. We hebben ons consequent telkens gevoegd naar de actuariële studies.
- De financiële crisis heeft ook gevolgen voor de prudentiële reserves: in 2008 zal een negatief rendement gerealiseerd worden. Het is trouwens al het voorwerp geweest van bespreking in de raad van bestuur van dat Pensioenfonds. Door het defensieve karakter van de beleggingsportefeuille en een doorgedreven diversificatie kan de schade in Oost-Vlaanderen echter beperkt worden. En in vergelijking met de benchmark zijn de cijfers eigenlijk niet slecht.
- De provincie Oost-Vlaanderen bekleedt met haar Pensioenfonds een unieke plaats binnen de openbare sector. Dat heb ik in het begin al gezegd. Uit tal van studies blijkt nu al jaren dat de betaalbaarheid van de overheidspensioenen in de toekomst zonet in het gedrang komt, dan toch minstens een ernstige hypotheek legt op de budgettaire ruimte. Een recente studie over de pensioenen van lokale en regionale besturen spreekt van een bijdragevoet, bij ongewijzigd beleid, die stijgt naar 74% in 2025 en 82% in 2050. Gemeentelijke Bestuurders, houd uw hart vast. Dat zijn cijfers om van te duizelen. De huidige bijdragevoet van 24,46% aan het OFP Pensioenfonds Oost-Vlaanderen steekt hier schril tegen af, al ligt ook hier een weliswaar beperkte, maar in elk geval een stijging in de toekomst voor de hand.

9. Provinciedecreet: meerjarenplanning

Er zijn ook nieuwigheden. Het provinciedecreet heeft een aantal belangrijke nieuwe zaken ingevoerd, niet alleen de betrokkenheid van griffier, financieel beheerder, managementteam, maar heel de idee van de meerjarenplanning.

- Er is een totaal nieuw kader: meerjarenplanning en budget. Er was een interessante uiteenzetting voor de plenaire commissies op 25 september 2008. U hebt daar ook de teksten van gekregen, de samenvatting en wat men noemt de "hand-outs".

Een algemene beleidsdoelstelling van het provinciedecreet is het bevorderen van planmatig beleid en strategisch management teneinde een efficiënte en doelmatige aanwending van de beschikbare middelen te realiseren in functie van een optimale dienstverlening aan de burger. In deze visie staat het jaarlijkse budget niet langer centraal in de beleids- en beheerscyclus van de provincie. De centrale rol is echter weggelegd voor de strategische planning die de provincieraad moet toelaten de beleidsuitvoering te sturen op hoofdlijnen. Maar we weten nog niet goed hoe we het moeten doen.

- We hebben voorlopig geen uitvoeringsbesluiten.
- We weten wel hoe het theoretische model in elkaar zal zitten. Dat is hier trouwens uiteengezet. We moeten werken met een:
  - strategische nota
    - stemt de beleidsdoelstellingen voor het extern en intern te voeren provinciebeleid op elkaar af en geeft ze geïntegreerd weer.
  - financiële nota
    - geeft de financiële consequenties van de beleidsdoelstellingen weer en verduidelijkt hoe het financiële evenwicht wordt gehandhaafd.
  - aandachtspunten
    - strategische en operationele doelstellingen bepalen. SMART = specifiek, meetbaar, aanvaard, realistisch en tijdsgebonden. Anderen spreken vandaag over het MAGIE-principe moeten hebben. Het betekent eigenlijk hetzelfde. Het moet meetbaar zijn, aanvaardbaar, men moet gedreven zijn in de uitvoering, men moet inventief zijn en daarbij energiek kunnen optreden. Adviesbureaus en consultancybedrijven zullen nog veel nieuwe termen uitvinden. We moeten in elk geval de strategische en de operationele doeleinden goed bepalen. We hebben daar een eerste oefening toe gedaan in onze beleidsnota, waar we per beleidsdomein inderdaad een strategische doelstelling bepaald hebben, een operationele en daaraan een aantal acties gekoppeld. De bedoeling is dat men daar dan telkens de concrete financiële vertaling aan geeft en dat u vanuit uw strategische planning automatisch tot een budget komt
    - het moet uiteraard allemaal gekaderd zijn in de beleidsverklaring, missie, visie. Dat heb ik ook al dikwijls gezegd. Ik herhaal: hoe minder missionarissen in Vlaanderen, hoe meer missies
    - we hebben daar hulpmiddelen voor: de KNOB-analyse – krachten, nadelen, opportuniteiten, bedreigingen - die de basis kan vormen voor een stappenplan en planningsproces
    - het financieel meerjarenplan dient op termijn aan het algemeen beleidsprogramma gekoppeld worden
    - in samenwerking met de vier andere Vlaamse provincies wordt thans het stelsel van interne controle uitgewerkt. We worden daarvoor extern begeleid door (Price Waterhouse & Coopers. De griffier heeft ons hieromtrent reeds verslag uitgebracht.
- Deloitte heeft de opdracht gekregen om het veranderingstraject "werken met doelstellingen" te begeleiden.
- Daar komt ook nog bij dat wij heel die meerjarenplanning, de idee van integrale kwaliteitszorg, willen verankeren. Het IKZ-project binnen ons bestuur werkt aan veranderingsmanagement
  - de volgende jaren zullen we een belangrijk aandachtspunt hebben. We zullen niet alleen moeten kijken naar de financiële/budgettaire procedures, maar we zullen de volledige organisatie tegen het licht moeten houden
  - de verzelfstandigingidee is er. Ik verwijs naar Piva in het onderwijs. Daar zullen goede afspraken moeten over gemaakt worden
  - de decretale rol zal heel helder gedefinieerd worden. We zullen daar ook een goed werkmodel moeten vinden voor:

- de griffier, die het voorontwerp strategische nota meerjarenplan en beleidsnota budget opmaakt
- de financieel beheerder, die verantwoordelijk wordt voor het voorontwerp financiële nota meerjarenplan en budget
- het managementteam, dat zijn eigen rol te spelen heeft
- een afsprakennota daarover die een positieve invloed zal moeten hebben op voorwaarde dat er geregeld overleg en evaluatie is en die is ook noodzakelijk.

10. Ronde van Oost-Vlaanderen

- In juli 2008 werden de werkbezoeken van deputatie en gouverneur aan de 65 Oost-Vlaamse gemeenten afgerond. Deze bezoeken lieten de gemeentebesturen toe om op een constructieve manier te overleggen met het provinciebestuur en bleken een hefboom om bepaalde problemen op te lossen en behoeften aan te kaarten. Mij is opgevallen dat alleen al het feit dat een aantal dingen op tafel konden gebracht worden, zelfs als we niet direct met een oplossing kwamen, toch heel positief ervaren werden door de gemeentebesturen. Het is ook voor een stukje de teneur in het boek van onze gouverneur.
- De gouverneur heeft een boek gewijd aan deze bezoeken, maar ook in het voorliggende budget zijn vaak de nodige kredieten voorzien om een aantal aangekaarte problemen op te lossen. Heel concreet ging het vaak over fietspaden, trage wegenbeleid, juridische en ICT-ondersteuning. Heel onze GAS-ondersteuning is trouwens vandaag actueler dan ooit. Het is niet toevallig dat er in Oost-Vlaanderen meer gemeenten dan elders zijn die met die gemeentelijke administratieve sancties werken, dankzij een stuk ondersteuning vanuit de provincie. Ook kennisdeling, collegagroepen, informatieuitwisseling, ruimtelijke ordeningsproblemen zijn allemaal dingen die aan bod gekomen zijn. Ik verwijs heel expliciet naar rubriek 2.15 op pagina 61 en volgende van de beleidsnota, waar aan die zaak een hoofdstuk gewijd is.
- In totaal zijn 506 concrete afspraken gemaakt met de gemeenten. In juli 2008, toen we ons laatste bezoek gebracht hebben aan Merelbeke, was aan zowat de helft van die 506 afspraken een concrete invulling gegeven. Het budget 2009 biedt ruimte om daar in 2009 verder werk van te maken. Collega Hertog zal naar een concreet voorbeeld verwijzen dat effectief nogal wat geld kost. In het kader van het fietspadenplan financieren wij normaal geen kunstwerken. Met Merelbeke hebben we afgesproken – niet omdat het ons laatste bezoek was, maar omdat het een heel bijzondere vraag was – om een fietsbrug te leggen om een veilige en korte verbinding mogelijk te maken onder meer met de faculteit dierengeneeskunde, wat een heel specifiek probleem is daar. Wij maken daar verder werk van. We zitten op meer dan kruissnelheid wat het gevolg geven betreft aan die 506 concrete afspraken.

Tot slot

Mijnheer de Voorzitter, Collega's,

Klassiek is dat men bij een slot de conclusies nog even herhaalt, dan een goed citaat zoekt en de zaak is afgehandeld.

Ik maak gaarne gebruik van de gelegenheid om in te gaan op mijn andere attributies, want naast financiën heb ik nog een paar attributies. Het komt er in essentie op neer dat we de continuïteit van die beleidsterreinen benaarstigen en toch proberen een paar nieuwe accenten te leggen.

- Voor het financieel beleid werken we onder de noemer "verantwoordelijk en strategisch". Men was het er trouwens vlug over eens dat ik die bevoegdheid zou krijgen bij het begin van deze legislatuur, want ik weet dat financiën beheren en belastingen innen nooit populair is. Maar men kan nu eenmaal geen beleid voeren zonder middelen. Onze provinciale financiën zijn gezond. We hebben een sluitend budget voor 2009. We leggen een bijzonder accent op het onderhoud van ons patrimonium, de fiscale druk blijft gelijk en op basis van de laatste rekeningcijfers hebben we de laagste belastingsdruk van alle provincies in Vlaanderen. De strikte budgetbeheersing resulteert normaliter tot een beperkt tekort van het eigen dienstjaar ondanks de hoge inflatie en de gestegen energieprijzen. Dat is de sleutel in onze werking. De provinciale belastingen blijven constant. De gunstige rekeninguitslag 2007 creëert budgettaire beleidsruimte om in eerste instantie de stijgende inflatie op te vangen en in 2009 toch bijkomende middelen in te zetten voor nieuwe beleidsaccenten, die u niet moet zoeken bij de ene of de andere gedeputeerde. Alle beleidsdomeinen komen aan bod. In deze optiek heb ik mij eerder opgesteld als een coach voor de ploeg die iedereen wil laten spelen dan wel een krenterige huisvader. Het komt er in essentie op neer dat ik ook uitdrukkelijk wil zeggen dat die nieuwe beleidsaccenten in unanimitie gekozen zijn door de zes gedeputeerden samen.

DEBATTEN

Ons investeringsprogramma wordt verder gezet op basis van de lijst van 28 prioritaire projecten. Een goed beheer van het provinciaal patrimonium laat toe extra in te zetten in groot onderhoud van gebouwen en in rationeel energiegebruik. Onze schuldpositie verbetert, want voor het eerst sinds 2001 kan een gedeelte van de investeringen gefinancierd worden met eigen middelen, namelijk een overboeking van 1 300 000 EUR.

- En voor de sector landbouw en platteland is er werk aan de winkel voor een "leefbare landbouw en aantrekkelijk platteland". De open ruimte is schaars en de landbouw bepaalt voor een groot deel het ruimtelijke uitzicht. Meer dan 50% van de kadastrale oppervlakte in onze provincie wordt nog altijd door boeren en tuinders gebruikt. Alleen al daarom moeten we aandacht geven aan de ruimtelijke ontwikkeling voor de landbouw, maar ook uit economische noodzaak. We doen dat in onze provincie via de adviesfunctie en de gedocumenteerde gesprekstafel die de dienst Land- en Tuinbouw is. Maar in 2009 spitsen we ons vooral toe op de glastuinbouw bij de opmaak van een beleidskader. De aandacht voor het landschap vertaalt zich in acties zoals erfbepanting en landschapsintegratie. Daarnaast promoten we duurzame bedrijfssystemen en de uitbouw van een kennisnetwerk met betrekking tot de best beschikbare technieken op het vlak van waterbeheer, gewasbescherming, erosiebestrijding, energie en mestverwerking. In het kader van het Europese en Vlaamse beleid is er het provinciaal plattelandsbeleidsplan. In 2009 is er een nieuw project om schoolbezoeken aan de boerderij te stimuleren. Het bestrijden van ongewenste "gasten", zoals ratten en exotische planten, wordt gecoördineerd vanuit dienst 102 en wat de uitvoering betreft uiteraard door de 3de directie.
- Voor de ondersteuning aan de gemeenten verwijs ik naar de beleidsnota 2009, punt 2.15, pagina 65 en volgende, maar voor onze provinciale engagementen zitten we op kruissnelheid.
- De ondersteunende diensten werken uiteraard per definitie voor geheel de organisatie. Inzake communicatie werken we onder het uitgangspunt "onbekend is onbemind". En er is inderdaad nog werk aan de winkel wat de provincies in het algemeen en Oost-Vlaanderen in het bijzonder betreft. We weten wel dat nog veel te weinig mensen weten wat het provinciebestuur voor hen kan doen, ondanks het feit dat we over 84 permanente adviseurs en ambassadeurs beschikken, met name de 84 provincieraadsleden. Nochtans kan die provincie veel doen voor de mensen. Dat is heel wat en voor veel mensen, om niet te zeggen voor alle groepen in de samenleving. Inderdaad, onze communicatie moet daarom alleen al nog duidelijker en herkenbaarder worden. Onder meer daarom werken we ook aan het "Oost-Vlaams gevoel". Concreet willen we de provinciale webstek vernieuwen met de bedoeling deze interactiever te maken. En we willen nagaan of de zittingen van de provincieraad via onze webstek kunnen ontsloten worden. ICT: in 2009 wordt vooral aandacht besteed aan de bedrijfszekerheid van het netwerk. Dat is essentieel. Wij moeten echt werken aan een noodherstelplan voor het geval er zich iets zou voordoen. Vandaar dat voor bepaalde programmatie en ontwikkelopdrachten we desgevallend beroep zullen doen op externe expertise. Wij weten niet alles. Inzake Logistiek gaan we na hoe we een nauwere samenwerking tussen de Centrale Aankoopdienst en het IVA Provinciaal Onderwijs kunnen bewerkstelligen. Een goed en hartelijk onthaal en een gemoderniseerde vergaderaccommodatie staat volgens mij niet haaks op het zogenaamde zuinigheidsbeginsel dat nog altijd behoort tot de beginselen van behoorlijk bestuur. Zo hebben ze mij althans geleerd in de cursus Administratief Recht. Wat het wagenpark betreft is er meer aandacht voor de verbetering van de veiligheid, de milieuvriendelijkheid en de optimalisering van het gebruik door "poolbeheer". Onze dienst Juridische Aangelegenheden werkt verder aan een zo administratief min mogelijk belastend GAS-systeem. Ze hebben zich uitdrukkelijk akkoord verklaard – en het staat ook zo in de beleidsnota – om onze reglementen te screenen. En de Griffie heeft een bijzonder aandachtspunt voor zichzelf opgelegd vorig jaar door te werken aan een nieuw notuleringspakket deputatie met de bijhorende nieuwe documentenkoppeling. Ik hoop dat we daarin slagen. Het is mogelijk dat we daar wat vertraging op hebben, want ICT is iets waar men soms voor verrassingen staat. Als ik even oplist met een paar kerncijfers:
  - een budget: 239 000 000 EUR
  - investeringen: 36 300 000 EUR
  - landbouw- en plattelandsbeleid: 4 400 000 EUR
  - ICT: 4 000 000 EUR gewone dienst, 1 300 000 EUR investeringen
  - communicatie: 1 500 000 EUR gewone dienst, buitengewone uitgaven 410 000 EUR

Dat zijn belangrijke cijfers.

Mijnheer de Voorzitter, Collega's uit de Deputatie en de Raad, Mijnheer de Gouverneur, Mijnheer de Griffier,

In deze toespraak namens de deputatie heb ik geprobeerd u een beeld te schetsen van het beleid dat de deputatie in 2009 verder wil voeren. Ik weet wel, ik zit hier al veel te lang om het niet te weten: niet alle opties zullen toegejuicht worden en men zal argumenten aandragen om alsnog bepaalde kredieten op een andere manier te oriënteren. Zo hoort het in een provincieraad die het debat durft aan te gaan. Maar ik ben ervan overtuigd, en met mij de collega's uit de deputatie, dat het voorliggende budget een aantal belangrijke testen kan doorstaan. Het budget is realistisch. Het verzekert het vereiste budgettaire evenwicht en creëert toch voldoende ruimte, ondanks de negatieve omgevingsfactoren, om nieuwe initiatieven mogelijk te maken.

Namens de deputatie zal ik het voorgestelde budget dan ook zonder voorbehoud verdedigen en durf ik met vertrouwen de goedkeuring ervoor vragen.

Het woord, Mijnheer de Voorzitter, is nu aan de fractieleiders en de raadsleden. Deze raadzaal biedt de komende dagen de ruimte om constructief te debatteren over het te voeren beleid in 2009. We zitten wel niet in de algemene vergadering van de Verenigde Naties, maar artikel 19 van de Rechten van de Mens is ook hier onverkort van toepassing: "Iedereen heeft recht op vrijheid van mening en mag die mening ook uiten".

Een breed gedragen provinciaal beleid is de beste garantie om de ietwat dubbelzinnige, maar toch wel mooie slogan van een paar jaar terug blijvend waar te maken voor alle Oost-Vlamingen.

Mijnheer de Voorzitter, Collega's, "de provincie doet verdacht veel voor u". We willen dat ook in 2009 blijven doen.

Dank u.

Applaus

De heer voorzitter

Mijnheer de eerste Gedeputeerde,

Het applaus spreekt boekdelen. Mijn voorganger zei altijd: "Pas op van Vercamer. Hij is een goed bestuurder." Ik zei toen altijd: "Hij is ook een pedagogisch spreker. Hij is een didactisch spreker."

Maar er komt iets nieuws bij, Mijnheer Vercamer, u zijt ook een degelijk spreker.

Ik dank u zeer.

Schorsing van de zitting

Heropening van de zitting

De heer voorzitter

Collega's, een pauze is altijd moeilijk, ik ben zelf ook 21 jaar provincieraadslid geweest en ik maakte daar altijd misbruik van, ik bleef ook achter. Maar nu ben ik verplicht op die knop te duwen, ik weet hem staan. Ik open de raad opnieuw. Ik zou liever anderhalf uur pauzeren, maar dan zou ik waarschijnlijk alleen overblijven.

Mijnheer Veys, als woordvoerder en fractieleider van het Vlaams Belang hebt u het woord.

DEBATTEN

TOESPRAAK NAMENS VLAAMS BELANG

De heer Veys

Dank u, Voorzitter

Dame en Heren van de deputatie, ik wou zeggen Mijnheer de Gouverneur, maar ik zal nog eventjes moeten wachten, Geachte Collega's, Vandaag wordt het startschot gegeven voor opnieuw een marathon van niet minder dan 9 provincieraadszittingen – en we spannen daarmee de kroon, ik heb het even nagekeken in de andere provincies – en die marathon zal weliswaar zijn voorspelbaar sluitstuk vinden op het moment dat het budget 2009 wellicht meerderheid tegen minderheid zal worden goedgekeurd.

Het scenario ligt klaar, de rollen zijn uitgeschreven en alleen pers en publiek laten op zich wachten. Daarover straks meer.

De belangrijkste boodschap die de deputatie bij het budget 2009 wenst te geven is 'wij zijn goed bezig'. Collega's, de deputatie wordt op deze wijze de Oost-Vlaamse versie van de familie Planckaert. Wekelijks kan men op televisie het wel en wee van dit gezin volgen. Een van hun hoogtepunten was zeker het uitbrengen van de Vlaamse hit 'wij zijn goed bezig'. Maar is de deputatie wel goed bezig?

De deputatie zegt: "wij zijn goed bezig op financieel vlak". Een sluitend budget, met zelfs ruimte voor nieuwe initiatieven".

Welke prijs betalen wij daarvoor?

Opnieuw mag de Oost-Vlaamse belastingbetaler opdraaien voor dit beleid onder het mom van, ik citeer: "de basisfiscaliteit blijft ongewijzigd". Dit jaar worden opnieuw de belastingen verhoogd. De voorziene inkomsten uit de provinciebelastingen stijgen van 116,5 miljoen EUR in 2008 naar 120 miljoen EUR in 2009, of een stijging van 3,5 miljoen EUR.

Wie mag in tijden van financiële crisis, economische onzekerheid en dalende koopkracht deze royale stijging ophoesten? Het is nu al duidelijk: de Oost-Vlaming. 'We zijn goed bezig'.

Zonder blikken of blozen, stelt de deputatie dat het louter om een indexatie zou gaan. Nochtans stijgt ook het aandeel van de inkomsten uit belastingen, in verhouding tot het totaal aan inkomsten. Er wordt dus helemaal geen poging gedaan om op een creatieve manier de inkomsten te verhogen, zonder opnieuw te kiezen voor hogere belastingen, laat staan de uitgaven te milderen.

Na de provincie West-Vlaanderen is sinds 2007 de belastingdruk in Oost-Vlaanderen dan ook het meest gestegen. Van 80,96 EUR belastingdruk per inwoner in 2007 naar 85,24 EUR in 2009. Zo liggen we in feite mee aan de basis van het domino-effect dat indexaanpassing na indexaanpassing tot gevolg heeft en waarbij wij dat met het budget moeten opvangen. 'We zijn goed bezig'.

Nochtans kan het ook anders. In de West-Vlaamse gemeente Roeselare slaagt burgemeester Luc Martens – nochtans een partijgenoot van CD&V – erin om voor de komende jaren een verlaging van de personenbelasting en van de onroerende voorheffing te realiseren van 8 tot 10 miljoen EUR. Blijkbaar kent onze deputatie niet zo'n rekenwonder.

Ook op het vlak van de leningen toont Oost-Vlaanderen zich niet zo een goede leerling, integendeel. De Oost-Vlaming staat, in vergelijking met de andere provincies, eenzaam aan de top met een schuld van 131,20 EUR per Oost-Vlaming. Maar toch, 'we zijn goed bezig'. Het niveau van de schuld zelf is van 2008 tot 2009 ook gestegen met 6,7% en zelfs vrij aanzienlijk: sinds 2006 van 12,6% naar 14,5%.

Collega's, wat het meerjarenplan betreft wordt opnieuw de glazen bol boven gehaald. Ik stel vast dat de budgettaire soberheid van 2007 de komende jaren niet wordt doorgezet. Daarnaast valt een zaak bijzonder op, de onderschatting van het resultaat van de komende jaren.

Want, bij een gelijke budgettering en gelijke uitvoering van het budget zal ieder eindresultaat van de komende jaren zo een 20 miljoen gunstiger uitvallen. Zoiets erkennen zou de jaarlijkse stijging van de belastingen wel bijzonder cynisch en politiek onhaalbaar maken. Dit belet niet dat er de komende jaren een jaarlijkse achteruitgang zal gerealiseerd worden van 9 miljoen EUR en dat de budgettaire marges naast het reservefonds – dat voorlopig onaangeroerd blijft – ook stilaan worden opgesoupeerd.

Voor het tweede jaar op rij krijgen we ook een voorproefje inzake het werken met doelstellingen. Maar voor het tweede jaar op rij blijven we op onze honger zitten. Vorig jaar klonk het nog dat het een eerste oefening was, maar nu is het ineens nog niet decretaal verplicht. Van een gemiste kans gesproken.

Collega's, met veel bravoure wordt verwezen naar de bespreking in de diverse commissies. De bespreking van het budget 2009 in de eerste commissie was echter een lachertje. Wie de pech had, zoals ik, om aan te komen op de vergadering om 18.03 uur, kon vaststellen dat het onderwerp al afgehandeld was. Het legertje opgetrommelde topambtenaren en de geplande powerpointprojectie ten spijt. Ik vermoed dat de journalisten die deze ochtend op ontbijt kwamen bij de deputatie, op de persconferentie beter onthaald werden dan "als er geen vragen zijn, dan is het punt afgehandeld".

Wat de bespreking in de andere commissies betreft kon veelal gerekend worden op een gedeputeerde die wel spontaan zijn beleid wou toelichten. Maar het was ook daar duidelijk dat de commissieleden zelf hun kruik droog hielden voor de provincieraadszittingen. Niet minder dan 159 tussenkomsten zijn de komende weken voorzien, waarbij de CD&V – niet toevallig de grootste fractie – de kroon spant met 49 tussenkomsten, gevolgd door Vlaams Belang met 40 tussenkomsten, Open VLD met 37 tussenkomsten, sp.a + VI.Pro. met 21 tussenkomsten en Groen! met 12 tussenkomsten.

Toch is bij zoveel ijver en inspiratie van de kabinetten – wat de meerderheid betreft – een zaak spijtig;

Rumoer

niet dat veelal de vraag niet verder gaat dan het peilen naar een stand van zaken. Maar dat na deze uitputtingsslag – wat we deze negen zittingen toch mogen noemen – de leden van de meerderheid nog zo weinig van zich zullen laten horen. Nochtans zou dit juist de leden van de meerderheid moeten inspireren en zelfs aanzetten tot meer gedrevenheid, controle van de uitvoerende macht, in deze de deputatie en ook zelf initiatieven nemen.

Helaas spreken de cijfers deze hoop tegen. In 2007 kwamen alle moties van de oppositie. 95% van alle schriftelijke vragen, 76% van alle amendementen, 72% van de interpellaties, 66% van de mondelinge vragen, 54% van de voorstellen van raadsbesluit kwamen telkens uitsluitend van de oppositie. 'We zijn goed bezig'.

Het hoeft geen verwondering dat de notulen deputatie, het kloppende hart van de deputatie, slechts door enkele witte raven worden geraadpleegd, dat bijna niemand van de elektronische ontsluiting wakker ligt waardoor deze notulen nog steeds enkel tijdens de kantooruren en op het provinciehuis zelf kunnen geraadpleegd worden.

Ook de raadscommissies hebben voor sommigen enkel de bedoeling om zo veel, zo kort, zo onvoorbereid en zo stilzwijgend mogelijk bij te wonen. Ik heb het dan nog niet over de bezigheden tijdens de raad zelf.

De meerderheid mag zich dan ook eens grondig onderwerpen aan een ernstig gewetensonderzoek en moet beseffen dat zij op deze wijze de beste ambassadeur is voor de afschaffing van de provincies.

'Wij zijn goed bezig' op het vlak van democratie en politiek.

In 2009 is 2 miljoen EUR voorzien voor de werking van de provincieraad en 2,9 miljoen EUR voor de werking van de deputatie, waaronder 130 000 EUR voor de nieuwe wagens van de deputatie.

Maar wat krijgt de Oost-Vlaming daarvoor in ruil?

Een wagenpark van de deputatie dat jaar na jaar in de provinciale statistieken staat als zwaar vervuילend. Een provincieraad, die na 3 uur vergaderen niet meer in aantal is en een nochtans ijzersterke meerderheid – 60 op 84 – die moet beroep doen op de leden van de oppositie om dossiers er door te krijgen. Tot zelfs dat niet meer lukt, de niet-behandeling van diverse aktenemingen en het voorop schuiven van niet betwiste punten ten spijt.

Welk signaal krijgt de Oost-Vlaming bij zo een erbarmelijk schouwspel?

Dat we 'goed bezig' zijn? Wordt het Oost-Vlaams provincieraadslid onvoldoende betaald of gewaardeerd voor het werk waarvoor hij een mandaat kreeg van de kiezer? Je zult maar als Oost-Vlaams ambtenaar of Oost-Vlaamse organisatie een dossier op de agenda stellen. 'Goed bezig'.

DEBATTEN

Ter zake kan ik gerust het voorbeeld aanhalen van de gemeente Denderleeuw, waar men het huishoudelijk reglement in die mate heeft opgesteld, dat wie minder dan de helft van de agendapunten meemaakt geen zitpenning krijgt.

Ondertussen poneert de deputatie zich als een hechte ploeg. Maar is die ploeg wel zo hecht? Regelmatig ondervinden zelfs wij, leden van de oppositie, de gespannen relatie tussen gedeputeerden en de gouverneur. Met allerlei verzuchtingen en spelletjes tot gevolg. De gedeputeerden zouden zich beter neerleggen bij de decretale realiteit en de bestuurlijke meerwaarde van een functie als gouverneur. De publicatie van het boek 'Mijn ronde' toont alvast dat er nog heel wat werk aan de winkel is en dat samenwerken de boodschap is.

'Wij zijn goed bezig' op vlak van communicatie.

In 2008, zo'n 95 000 EUR voor de opmaak van een regiomarketing- en communicatieplan.

In 2008 en 2009 telkens zo een 50 000 EUR voor de participatie in de telenovelle 'LouisLouise'.

In 2008 telkens zo'n 75 000 EUR aan AVS en TV Oost voor de provinciestrijd.

In 2008 zo'n 98 000 EUR voor TV Provincie.

Maar intussen moet de meerwaarde van LouisLouise voor Oost-Vlaanderen nog blijken. In het provincieblad 'Informeel' is de rubriek 'uit de provincieraad' hoegenaamd geen afspiegeling van de realiteit.

Houdt het provinciebestuur de strikte hand aan de regie van TV Provincie.

Er wordt geen enkele inspanning geleverd om tijdens de commissies en provincieraden publiek te lokken. Op de koop toe worden politieke partijen na reglementswijziging geweerd uit 'de Provinciestrijd'. Toevallig na de inschrijving van het Vlaams Belang als enige politieke partij.

Collega's, 'wij zijn goed bezig' op vlak van het beheer van ons provinciaal patrimonium.

De mogelijke verkoop van het provinciaal patrimonium voor 70 miljoen EUR en een eventuele nieuwbouw aan het Sint-Pietersstation voor 105 miljoen EUR.

Maar intussen weet de provincie geen blijf met tal van eigen gebouwen. Laat staan dat ze nog weet met welk doel ze ooit werden aangekocht. Met alle gevolgen van dien inzake onbeheersbaarheid en verloedering. Ik verwijs nog naar de krakers hier in de Borreputsteeg. Treffend is ook dat op de lijst met mogelijk te verkopen eigendommen volgende gebouwen staan: het Huis van de Economie in de Seminariestraat, het Metselaarshuis, de Uitleendienst, het Huis van de Sport, PCVO Gent, Mercator, het Huis Thuysbaert en zelfs de huizen van Anton Van Wilderode.

Daarenboven wordt nog onvoldoende gewerkt met een bonussysteem wanneer aannemers de uitvoering van grote werken veel sneller hebben gerealiseerd.

'We zijn goed bezig' op vlak van onderwijs. In 2009 zo'n 64 miljoen EUR voor de gewone werking van het provinciaal onderwijs. Intussen is het provinciaal onderwijs wel het duurste onderwijs per leerling in Oost-Vlaanderen.

Collega's, 'we zijn goed bezig' op vlak van mobiliteit.

In 2009 waren er 2 miljoen EUR aan investeringen voor onze provinciale wegen. Ondertussen worden langs de achterdeur diezelfde provinciale wegen, na een slecht onderhandelde overdracht, aan de gemeenten en aan het gewest overgedragen. Wij blijven wel met een groot deel van de leninglast zitten.

'We zijn goed bezig' op het vlak van intergemeentelijke samenwerking.

100 000 EUR aan dividenden zijn voorzien in 2009 van de intercommunales Land van Waas, Veneco en DDS. Maar intussen slagen wij er niet in de decretale regelgeving en ministeriële omzendbrieven na te leven. Verslaggeving van de provinciale bestuurders is onbestaande, de provinciale meerwaarde onbewezen en de rol van de provinciale bestuurders is een goed bewaard geheim.

Collega's, 'we zijn goed bezig' op het vlak van landbouw en plattelandsbeleid.

In 2009 zo'n 3,3 miljoen EUR aan overdrachten, maar intussen slagen we er niet in op landbouwwak het verschil te maken. Het blijft veeleer bij gerommel in de marge. We laten ons bij 200 jaar Floraliën zelfs bij de neus nemen voor 125 000 EUR.

'We zijn goed bezig' op het vlak van internationale relaties.

In 2009 zo'n 2,4 miljoen EUR voor de gewone werking en overdrachten, maar intussen slaagt de deputatie er maar niet in om ook maar een bewijs te leveren dat mensenrechten belangrijker zijn dan economische belangen en ontwikkelt de deputatie zich als reizend theater. Geen bestemming te ver of land te vreemd.

'We zijn goed bezig' op het vlak van personeelsbeleid.

In 2009 wordt hiervoor 123 miljoen EUR voorzien of 50% van alle gewone uitgaven. Maar intussen wordt de stekker getrokken uit diverse nuttige projecten, projectarcheoloog, opgravingen in Pessinus.

We evolueren van 441 contractuele personeelsleden in 2004 naar 479 contractuele personeelsleden in 2007, maar kunnen we hen geen gelijkwaardig pensioen bezorgen.

De deputatie weigert om de openingsuren van de bemande balie in het provinciehuis af te stemmen op de politieke werking aldaar en het wordt voor kabinetmedewerkers mogelijk om te werken met overuren.

'We zijn goed bezig' op vlak van welzijnsbeleid.

In 2009 zo'n 12,5 miljoen EUR aan gewone werkingskosten en overdrachten. Maar intussen laat de reeds jarenlange beloofde afwerking van het jeugdvormingscentrum in Dendermonde op zich wachten. We sleuren de Roemeense dossiers uit het verleden nog steeds mee en is er geen lijn meer te trekken doorheen het regiobeleid.

'We zijn goed bezig' op het vlak van milieubeleid.

In 2009 wordt hiervoor 8,5 miljoen voorzien aan gewone werkingskosten en overdrachten. Maar intussen valt het maar al te vaak op dat we wel een gedeputeerde hebben voor Cultuur, maar te vaak geen gedeputeerde voor Leefmilieu.

'We zijn goed bezig' op het vlak van cultuurbeleid.

In 2009, 11 miljoen EUR aan gewone werkingskosten en overdrachten. Maar intussen staat de stadskanker van het Caermersklooster al jaren in het hart van Gent als persoonlijk visitekaartje van de provincie Oost-Vlaanderen, geven we een blanco cheque van 10 miljoen EUR aan de Waalse Krook na er reeds 106 000 EUR aan besteed te hebben. Maar we kunnen dit niet verder motiveren dan 'een onderzoekscentrum voor informatie en communicatietechnologie' en nieuwe media past in het eigen innovatie- en streekontwikkelingsbeleid'.

We zijn al jaren niet meer in staat om paal en perk te stellen aan de Engelstalige communicatie van het Ename Expertisecentrum gericht aan de Oost-Vlaming.

Collega's, het volstaat niet dat men regelmatig zegt dat men goed bezig is. Geen woorden maar daden. Dan is de conclusie heel negatief. Een fiscaal beleid dat helemaal niet gunstig is voor de Oost-Vlaming. Verschillende prestigeprojecten zonder provinciale meerwaarde. Een gebrek aan daadkracht. Diverse knoeidossiers die maar blijven aanslepen. Een patrimonium dat onbeheersbaar is, een enorme kloof tussen burger en provinciale politiek.

Als het woord provincialistisch nog steeds een bijzonder slechte bijklank heeft, dan zitten de schuldigen hier. Met dit budget mag de Oost-Vlaming daar bovenop nog eens een dure prijs betalen.

Dank U.

Applaus

De heer voorzitter

Mijnheer Fiers, u bent aan de beurt als tweede oppositiepartij. Kom naar de micro. U hebt een eigen drankje mee, dat is zeer goed en dat is eigen aan Groen!

DEBATTEN

TOESPRAAK NAMENS GROEN!

De heer Fiers

Geachte Voorzitter, Mijnheer de Gouverneur, Dame en Heren Gedeputeerden, Beste Collega's, In deze inleidende toespraak is het niet mijn intentie u te vervelen met bergen cijfers. In het verdere verloop van de debatten zullen mijn collega's en ikzelf daar wel uitvoerig verder op tussenkomen.

Laat mij toe het over iets helemaal anders te hebben. Over iets veel breder, over de zoektocht naar het grote idee achter de werkelijkheid van de cijfers.

Collega's, het is er niet of ik heb het toch niet gevonden. Het is ook niet zo onlogisch. Het is niet verwonderlijk als men onverzoebare ideeën met elkaar moet verzoenen. Dat is de paradox van deze ruime meerderheid. Net zoals dat de paradox is van de federale regering. Dan moet men wel grijpen naar holle frasen, naar goed bestuur.

Wat is goed bestuur eigenlijk?

Laat ons eventjes op zoek gaan. Ik wil graag volgende beschouwingen met u delen.

" Vandaag hebben we nood aan een relancebeleid, een new deal, dat werkt voor het milieu in plaats van ertegen. Waarom? Omdat het ongemoeid laten van de klimaatcrisis de economische en sociale crisis alleen maar erger zal maken. Een investeringsbeleid in het onderzoek, de ontwikkeling en verspreiding van schone technologieën en hernieuwbare energie voorkomt een veel hogere factuur later.

Het gezaghebbende rapport van de Britse econoom Sir Nicolas Stern rekent ons voor dat de schadekost van de ernstige klimaatwijziging zo'n 10 keer hoger zal liggen dan de kost van de maatregelen om deze te voorkomen, 5 tot 20% van het bruto binnenlands product tegenover 1% voor de noodzakelijke klimaatinspanningen. Investeren in een koolstofarme economie helpt bovendien onze afhankelijkheid van geïmporteerde fossiele brandstoffen afbouwen. Juist die afhankelijkheid zorgt er samen met de stijgende energieprijzen op de internationale markten voor een gigantische cashflow vanuit Europa naar de olieproducerende landen.

Een ambitieus energie- en klimaatbeleid dat investeert in hernieuwbare energie en zuinige producten en processen kost uiteraard ook veel geld. Maar het is geld dat binnen de eigen economie wordt geïnvesteerd. Dat is het echte verankeringsbeleid. Energiezuinige woningen, efficiënte voertuigen en jobs en duurzame toekomstgerichte sectoren die de producten van de toekomst leveren, maken onze gezinnen weerbaar tegen de bokkensprongen van de energieprijzen op de internationale markten en openen voor onze bedrijven gigantische exportmarkten.

Zowel onze koopkracht als onze concurrentiekracht zullen op termijn wel varen bij een doortastend Keynesiaans beleid. Dat geldt ook voor deze provincie. Uit een recente studie van het Federaal Planbureau blijkt dat de realisatie van Europese klimaatdoelstellingen in ons land netto 25 000 extra jobs kan opleveren. Op wereldvlak schat men dat de koolstofarme economie tegen 2050 wereldwijd 3 000 miljard dollar per jaar waard is en meer dan 25 miljoen mensen zal tewerkstellen. Kortom, enkel een groene Keynes kan tegelijk een antwoord bieden aan de economische recessie en het jobtekort, de voedselschaarste, de stijgende energie- en grondstofprijzen, het onrustwekkend verlies aan natuurlijk kapitaal en de opwarming van het klimaat.

Op Vlaams niveau, om een voorbeeld te geven, moet het elektriciteitsnet evolueren van een net dat stroom van enkele grote centrales over grote afstanden naar duizenden afnemers transporteert, naar een soort internetstructuur waarvan de gebruikers niet alleen energie kunnen afnemen, maar ook kunnen opzetten. In een slim netwerk zal een toenemend aantal milieuvriendelijke decentrale productie-eenheden stroom leveren. Zo zullen gezinnen en bedrijven met hernieuwbare energie-installaties of microwarmtekrachtkoppeling grotendeels zelf hun stroom en warmte produceren en het net gebruiken voor de uitwisseling van overschotten en tekorten. In zo'n model wordt onze stroommarkt niet langer gedomineerd door enkele dominante spelers. Het wordt publiek domein.

Onze energiemarkten worden gedemocratiseerd en lokken investeringen uit in duurzame energie-opwekking en energiebesparing. Of hoe een groen investeringsbeleid niet alleen leidt tot de door Keynes gewilde actieve overheid op korte termijn, maar tegelijkertijd ook zorgt voor een langetermijn ecologische duurzaamheid."

Dames en Heren, dit is niet wat ik bij elkaar gedacht heb. Neen, het komt van Bart Martens, de sp.a. gemeenschapssenator en Vlaams Volksvertegenwoordiger, hij heeft dat geproduceerd. Ik ben het volmondig met hem eens. De provincie zou hier een voortrekkersrol kunnen spelen (met een scherper beleidskader voor windturbines, om maar iets te zeggen, maar ook op het vlak van de economische actoren die wij aansturen, zoals de POM en EROV). Of zelf meer inzetten, deficit spending, zoals ik in mijn vorige begrotingstoespraak al heb verteld – toen onder de hoon van de deputatie – zou hier een oplossing kunnen zijn.

" We moeten immers afkicken van olie."

De eerste gedeputeerde meldde het al in zijn toespraak. De grote stijging van de energiekosten, de gedeputeerde voor Energie weet er alles van.

" De opwarming van de aarde is het grootste probleem waar deze wereld mee kampt. CO₂, hoe kunnen we dit aanpakken? Door de problematiek van het klimaat te verbinden met economie – het is jammer dat gedeputeerde De Buck hier niet is om dit te beluisteren – politiek, geopolitiek. De focus moet breder, zodat mensen verder kijken dan de klimaatwetenschappers en het klimaat verbinden met het eigen leven en hun eigen omgeving. Probeer groen te herdefiniëren. Ik noem het van geo-economisch belang. Ik noem het kapitalistisch omdat de markt genoeg lef heeft om te speculeren met nieuwe ecologische oplossingen.

Plotseling zijn we tot de vaststelling gekomen dat fossiele brandstoffen duur zijn, uitgeput geraken en giftig zijn. We leven nu in het energie-klimaatijdkperk omdat energie en klimaat bepalender zijn voor politiek, economie en geopolitiek dan welke factor dan ook. Voor de energie- en klimaatkwestie is de overheid noodzakelijk voor de oplossing.

Dames en Heren, omdat ze de oplossing – met de name overheidsinmenging – haten, ontkennen conservatieven het probleem. Laten we niettemin prijssignalen, belastingen, regels inzetten, overheidsingrijpen, zodat we minder krijgen wat we niet willen en meer van wat we wel willen: hernieuwbare energie, schone technologie.

Groen gaat immers over onze ethische verantwoordelijkheid."

Ik zeg dat niet zelf. Het zijn de woorden van Pulitzerprijswinnaar Thomas Friedman in De Standaard, zoals u weet, een zeer progressief dagblad. De kop erboven: 'Zelfs als het van een linkse rakker kwam zou het de aandacht wekken, als de uitvinder van de globalisering liberaal-econoom een ecorevolutie de enige redding van het kapitalisme, en in dit geval van Amerika zou noemen, dan moeten we zeker luisteren'.

Als een ecorevolutie kan in de Verenigde Staten, kan het dan niet bij ons?

Als verandering 'change' daar het ordewoord is geworden, waarom kan dat ook niet bij ons?

Als in de hele wereld opnieuw de hoop op een betere tijd opflakert door de verkiezing van Barack Obama, kunnen wij dan ook hopen op een ommekeer?

Ik hoop dat wij binnenkort kunnen zeggen 'Yes we can'. Maar nu kunnen we het nog niet. Alle uitspraken over dynamische begrotingen ten spijt.

Dames en Heren, laat mij eventjes een aantal pijnpunten blootleggen.

Het economisch beleid van de provincie brodeert verder op al te lang platgetreden paden, uitgaande van premissen waarvan iedereen stilaan inziet, of hoort in te zien, dat ze niet meer houdbaar zijn.

Hoelang gaan we er nog van uit gaan dat wij de logistieke draaischijf van Europa moeten zijn? Ten koste van wat? Zonder noemenswaardige aantoonbare return naar tewerkstelling of economische meerwaarde. Trek daar dan de nodige investeringskosten af om dat allemaal mogelijk te maken en de kosten die gepaard gaan met hinder die een absoluut verkeersinfarct veroorzaakt. Waarom durven wij niet innoveren en andere paden inslaan, naar een groene economie (het beleidskader windturbines biedt daar nog steeds een kans toe)? Naar een kenniseconomie. Naar een ecologische economie.

Willen wij echt zwaar investeren in havens, in wegeninfrastructuur, in een Oosterweelverbinding, in de verbreding van het Schipdonkkanal? We zien dat de traditionele economie krimpt, we zitten in een recessie.

Transport – wat de meest kwetsbare sector is – is dat toekomstgericht?

DEBATTEN

Het mobiliteitsvraagstuk, Dames en Heren, heeft vele facetten.

Wanneer zullen de gedeputeerden zich milieuvriendelijk verplaatsen? Nu we de provinciale wegen binnenkort allemaal kwijt zullen zijn, waarom nu geen Marshallplan voor de fietsers, voor de trage wegen? De aanzet is er, maar het is zo mager.

We zijn nog steeds verheugd dat energie een aparte bevoegdheid is geworden, maar het is nog steeds Klein Duimpje in het budget.

Waarom duurt het zo lang vooraleer we de eerste provinciale windmolens zien verrijzen? En zonnepanelen? Passiefhuizen? Druppelsgewijs zien we dat komen. Sensibiliseren is goed en mooi, maar nu is de tijd voor harde, concrete investeringen. Maar we investeren, ter vergelijking, 20 maal zoveel in cultuur. Hoe dat dan weer gebeurt, daar zullen mijn collega's later in dit debat verder op ingaan.

Net zoals over leefmilieu, welzijn, domeinen, patrimonium, waar we ook een aantal opmerkingen over willen maken.

Nog eentje (om het af te leren).

“ Begrotingsevenwicht is contraproductief. In de huidige crisisperiode had men de evenwichtsdoelstelling moeten laten varen. Als het slecht gaat, mag de overheid meer geld uitgeven, investeren vooral in onderzoek en ontwikkeling, in innovatie, opleiding, onderwijs. Dat zijn investeringen die later iets opbrengen.”

Ik zeg dit niet! Theo Peeters, emeritus professor aan de KULeuven en vooraanstaand adviseur van de CD&V heeft dat gezegd in het communistische weekblad Knack.

Gelach

En als u dan wat geld van andere posten wilt halen om niet te diep in het rood te gaan: u kent ons standpunt. Laat ons niet investeren in die sectoren die niet tot onze kerntaken behoren.

- Hoe nodig is onze samenwerking met China? Welke aantoonbare meerwaarde heeft dit eigenlijk al opgeleverd? Hoeveel tewerkstelling is er hierdoor al bijgekomen in Oost-Vlaanderen? Weet het bestuur wel welke milieu-impact, welke ecologische voetafdruk ze nalaten met al het gevlieg over en weer naar ginder?
- Moet iedereen hier nu aan het golfen slaan, we hebben geen moeite om daar aan deficit spending te doen.
- Moeten we dure software licenties kopen, of durven we het aan met Open Office, en andere open standaarden van software te werken? Gratis.

Er zijn nog vele andere voorbeelden denkbaar, u hoort het later in de debatten.

Laat ons wel investeren in onderwijs voor de zwakste groepen, in leefmilieu, in een klimaatvriendelijkere mobiliteit, in duurzame ontwikkeling.

Dames en heren,

Dit bestuur is als het orkest op de Titanic. Doorspelen en doen alsof er niets aan de hand is.

Het klimaat en de energieproblematiek – de eerste gedeputeerde noemde dit 'business as usual' – zijn een beetje naar de achtergrond gedrongen door de financiële crisis en de economische recessie, maar je kunt er toch moeilijk naast kijken.

Zoals ik heb proberen aantonen – niet op mijn eigen gezag, maar op dat van anderen – zijn al deze crisissen intrinsiek met elkaar verweven. Ik heb dat niet gezegd. Prominenten uit socialistische, liberale, christendemocratische, de meerderheidshoek, hebben dit gezegd.

Ook de provincie kon haar duit in het zakje hebben gedaan, ik heb het al eerder gebruikt 'too little, too late. Er is een aanzet, maar het is zo weinig. Is dat goed bestuur? De volgende generaties zullen ons moeten beoordelen daarover.

Mijnheer de Gouverneur,

Ik heb met veel belangstelling van uw boek geproefd. Daaruit komt een mens naar voor met een groot vermogen tot luisteren en tot handelen. In mijn betoog maakte ik allusie op conservatieven die het probleem ontkennen, omdat ze de oplossing haten, omdat ze niet willen luisteren. Ik kan me niet voorstellen dat u daarbij hoort. Zelfs al betekent dit dat men zijn overtuiging moet bijstellen. Ik roep u op om uw invloed daartoe aan te wenden – bij uzelf en in uw omgeving, waar u kunt – tot een ommeslag.

Daarbij een voorstel aan de deputatie (want u kunt dit uiteraard niet zelf voorstellen).

Richt een leerstoel in die deze omslag wetenschappelijk onderzoekt vanuit economisch oogpunt. Een leerstoel voor duurzaam ondernemen. Een leerstoel rond groene economie. Een leerstoel die managers en economen opleidt, niet enkel met het oog op korte termijnwinst, maar naar welzijn voor iedereen. Met groene hefbooms: innoveren werken rond schone en hernieuwbare technologie, koolstofarme economie. Zuinig omspringen met schaarse goederen als water en energie. Welzijn voor arbeiders hier (maar ook in China of Vietnam of waar dan ook), ageren tegen de klimaatopwarming. Een leerstoel die ook kan onderzoeken op welke wijze plaatselijke overheden nuttig kunnen zijn voor bedrijven in hun zoektocht naar groene antwoorden. Waar er kan bijgestuurd worden, waar knowhow kan opgebouwd worden en ten dienste gesteld worden van de samenleving.

Onderschat de return hiervan niet: dit initiatief zal zichzelf terugbetalen. Via tewerkstelling in windenergie, bouw van passiefwoningen, de spin-offs van research (bijvoorbeeld rond fotovoltaïsche cellen, energie-zuinige wagens, spaarlampen, warmterecuperatie, andere vervoersmodi). Een leerstoel, gespijsd met fondsen van de provincie, eventueel met de assistentie van EROV of POM (het geld kunnen we halen van bij de al te goed voorziene post internationale betrekkingen), al dat gevlieg naar China is toch al niet zo ecologisch en hadden we al gezegd dat het geen return oplevert?

Ik roep de deputatie op. Mijnheer de Gouverneur, de deputatie, een leerstoel bij de Vlerick School voor Management of de Universiteit Gent: De leerstoel André Denys.

Geachte Gedeputeerden, Collega's,

Tot slot wil ik nog van de gelegenheid gebruik maken om de diensten te danken voor de uitstekende set documenten die ons ter beschikking werden gesteld. Ongetwijfeld hebben tientallen personeelsleden hier noest aan gewerkt. Onze felicitaties.

En ja 'in cauda venenum': onze conclusie, Geachte Voorzitter, Collega's, deze begroting stelt ons bitter teleur. We zullen ze dan ook niet goedkeuren. Volgende keer beter!

Applaus

De heer voorzitter

Mijnheer Fiers, u hebt veel geciteerd, maar alles wat u citeert zegt u ook zelf. Vergeet niet, u wordt hier wel geciteerd morgen in de replieken, niet alle geleerde mensen die u geciteerd hebt. Het was luimig, het was goed, maar ik moet daar niet over oordelen.

TOESPRAAK NAMENS CD&V

De heer Liebaut

Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Gouverneur, Gedeputeerden, Collega's,

Als we peilen naar de normen waaraan een budget moet voldoen, om als behoorlijk en zelfs als integer te worden erkend, stuiten we – of we willen of niet – op 2 grondregels. Die gelden zowel voor een virtueel gezinsbudget als voor het in cijfers en tabellen vastgelegde budget van een privébedrijf of een publieke overheid.

Die twee grondregels zijn:

Een realistische berekening van de verwachte inkomsten en een zo correct mogelijke inschatting van de uitgaven die men verplicht zal zijn te doen, of die men in functie van verantwoorde gemotiveerde doelstellingen zou willen verrichten.

Met het respecteren van die onwrikbare grondregels is uiteraard de kous niet af. Essentieel is evenzeer het nastreven van een evenwicht tussen inkomsten en uitgaven. Het voldoen van de financiële verplichtingen die men krijgt opgelegd, bijvoorbeeld van de Vlaamse regering, of het nemen van de financiële consequenties uit de engagementen die men in het verleden op zich heeft genomen.

Dit laatste houdt voor ons in dat we de middelen voorzien om liefst tijdig het loon uit te betalen van het personeel dat in dienst is en van de pensioenen aan wie in dienst is geweest.

Dat wij middelen voorzien voor de schuldaflossing, de noodzakelijke werkingskosten, de veiligheid.

DEBATTEN

Er zijn ook middelen nodig om de dienstverlening zo optimaal mogelijk te laten gebeuren. Kredieten dienen ingeschreven voor het onderhouden van het patrimonium – een opdracht die trouwens niet zelden met veel ijver naar de opvolgers wordt doorgeschoven – opdat dergelijke uitgaven samen met bijvoorbeeld rioleringswerken, politiek allerm minst lonend zijn. Als er nog een kans is om ook nog geld te voorzien voor beslissingen die op termijn kunnen bijdragen tot de vermindering van de uitgaven, dan is men aan zichzelf verplicht ook die kans aan te grijpen. Ik denk bijvoorbeeld aan administratieve reorganisatie die zou leiden tot bezuiniging, energiebesparende maatregelen en dat alles in een meervoudige betekenis.

Ten slotte, niet minder belangrijk dan al het voorgaande. Het gezond verstand en de politiek of electorale wijsheid leggen ons op om de lasten voor wie moet zorgen voor de inkomsten op een in alle opzichten verantwoord niveau te houden of te brengen.

Bij de aanvang van de bespreking van de provinciale budgetten 2009 volgt uit deze premisse – en het zijn er dus vele – dezelfde vraag of het voorliggend budget wel aan al die voorwaarden beantwoordt.

Laten we kort de geplande uitgaven en inkomsten 2009 zoals voorzien in het budget, toetsen aan de hand van de normen die we gesteld hebben.

We beginnen met de meest delicate, namelijk de inkomsten.

Samen met jullie heb ik vastgesteld dat de basisvoeten van de aanslagen sinds 2001 onveranderd zijn gebleven. Dit is in steeds meer gemeenten – door wie ook bestuurd – niet meer het geval. Het is waar, we kunnen er niet onderuit, de belastingen zijn geïndexeerd. Het is een mogelijk punt van bezwaar – onze collega Veys is er daarnet uitvoerig op ingegaan – om inderdaad ernstig en nogal scherp bezwaar aan te tekenen tegen deze indexering.

Maar de nuchtere waarheid – als men tenminste nuchter wil zijn – leert dat bij niet-toepassing van die techniek, dus de indexering, men na een aantal jaren door inflatie en door gelderosie – waaraan we nog minder kunnen doen dan aan inflatie dat de kloof tussen de realiteit en de schone schijn – onhoudbaar zou worden. De bedragen van de algemene provinciebelastingen blijven niettemin minimaal en een belangrijk percentage van de gezinnen is zelfs vrijgesteld van de betaling ervan.

Ondanks de aanpassing kon de eerste gedeputeerde ook dit jaar fier vaststellen dat de provinciale belastingdruk van Oost-Vlaanderen de minste of eventueel de tweede minste van alle Vlaamse provincies is. Ik ben nieuwsgierig naar de uitleg van de eerste gedeputeerde als antwoord op de tussenkomst van onze collega Veys, die uitgerekend een ander verhaal heeft gebracht. Ik ben eens benieuwd wie ons de juiste cijfers zal meegedeeld hebben. Ik begrijp de gedeputeerde, zoals ik ook soms begrip kan opbrengen voor de kritiek die collega's uitbrengen op bepaalde voorziene uitgaven.

Waar ik echter helemaal geen begrip voor heb is precies de kritiek op die provinciale belastingen. Het gewicht daarvan is binnen het pakket van totale belastingsdruk voor elke burger, minimaal en zeker miniem in verhouding tot wat de provincie daarmee presteert. Een substantieel deel van de inkomsten keert overigens jaar na jaar via allerlei herverdelingsoperaties terug naar de bevolking van de eigen provincie, nog afgezien van het tewerkstellingseffect.

Vandaar dat ik stel, wie toch 'zijn poer zou willen verschieten' naar de fiscale frontlinie kan zijn energie beter gebruiken en desnoods via via en op een andere plaats dan de provincieraad van Oost-Vlaanderen, zich richten tegen de blijvende, gruwelijke onrechtvaardigheid – die de reële verdeling van de lasten eigenlijk is – in dit land.

De cijfers omtrent het uitvoeren van controles in een aantal zones van het land, die we de laatste maanden hebben kunnen lezen in de krant en die onvermijdelijk en altijd weer door sommigen worden betwist, spreken boekdelen. Bij uitblijven van afdoende controles derft de overheid een gigantisch bedrag aan inkomsten waarop ze volgens de eigen beslissingen recht zou hebben. Ze wentelt daardoor wat ze niet int, automatisch af op wie wel wordt gecontroleerd, of wie amper moet gecontroleerd worden.

Bovendien is er het ronduit indrukwekkende verschil in aanpak tussen de drie landsdelen, met de gekende gevolgen. Ook binnen Vlaanderen is er een enorm verschil tussen de verschillende zones op het stuk van controles. Vandaar dat dus in dit land ondernemers, vrije beroepen, zelfstandigen allerhande en werknemers – wat de fiscale druk betreft – op een ongelijke manier worden behandeld.

In wezen, een schandaal dat maar blijft duren, Collega's. Ik weet ook dat dit taboe is daarover te spreken. Ik hoor daar bitter weinig over. Na de publicatie van de cijfers, die toch schokkend waren, heb ik gemerkt dat uiteindelijk onze parlementen daar geen woord over gewisseld hebben. Merkwaaardig.

Ik weet het wel, men kan die vaststellingen afdoen met een post-modernistisch cynisme zoals ik het hier heb genoemd, in de trant van 'je moet chance hebben als je daar woont en eventueel malchance' tot daar aan toe. Men kan die situatie zelfs afschuiven om een misplaatste politieke reden. Maar het elementaire rechtvaardigheidsgevoel eist een ingrijpen.

Hoe kan de privésector – zelfs als ze zich voordeel doet bij deze situatie – respect opbrengen voor de politiek, die het zich laten bedotten zelf organiseert en zijn eigen beslissingen bewust of onbewust ontkracht of laat ontkrachten.

Men zal zeggen dat dit weinig vandoen heeft met het provinciaal belastingssysteem. Dat is ten dele juist op het eerste gezicht. Maar het heeft wel alles te maken met de spreiding van de totaliteit van de lasten en daarover hadden we het juist bij het afwegen van de waarde in de totaliteit van onze provinciale belastingen.

Via de federale inningen van belastingen – die zoals u weet zeer onvolmaakt gebeurt – wordt uiteindelijk de Vlaamse regering van middelen voorzien. De Vlaamse regering voorziet precies dat provinciefonds. Als daarnet de eerste gedeputeerde zegt dat naar zijn oordeel en naar zijn cijfers dit provinciefonds te laag is, ten overstaan van wat het zou moeten zijn en wat voorgespiegeld geworden is in het verleden, dan heeft dat essentieel ook te maken met de middelen van die Vlaamse regering. Met die middelen die de federale regering kan ter beschikking stellen van de Vlaamse regering.

Al is vrijwel iedereen het er intussen over eens dat de globale belastingsdruk in België, in vergelijking met de meeste andere Europese landen, te hoog is. Toch deel ik geenszins de opvatting van wie de publieke overheden, de politici, wil opzadelen met een schaamtegevoel, een zelfverwijt omdat ze nu eenmaal belastingen heffen. Het verhaal van de beschaamde overheid.

Hoe drastisch men het overheidsapparaat ook zou willen afslanken, het apparaat blijft hoe dan ook minstens minimaal onontbeerlijk en het kan maar functioneren mits de nodige inkomsten. Hoe complexer, welvarender en rechtvaardiger een samenleving wordt of wil zijn, des te omvangrijker en complexer wordt het overheidsapparaat, de wetgeving, de reglementering, de fiscaliteit.

Het tegenovergestelde is onbewezen en onbestaande, wereldwijd en in de geschiedenis. Als men vindt dat de overheid regulerend moet optreden – er is de laatste weken bijzonder hard op aangedrongen – zelfs de heer Bush is op dit moment akkoord dat de overheid veel meer moet doen dan tot nu toe naar zijn mening moest.

Zelfs als men vindt dat de overheid regulerend moet optreden in de voortdurende strijd tegen mogelijke misbruiken, discriminatie, uitbuiting, ongelijke kansen en dat die overheid tegelijk ondersteunend moet zijn en zelf actief moet zijn in tal van domeinen is het opleggen van redelijke en rechtvaardig gespreide lasten. Geen beschamende opdracht. Ik wijs dus om duidelijk te zijn, de demagogie van onze collega Veys fors af.

De aangewende indexaties van de opcentiemen onroerende voorheffing, de APB en het Provinciefonds laten – evenals de gefundeerde berekening van de verwachte subsidies – toe realistische inkomsten in te schrijven. Op basis van wat nu is geweten inzake eventuele loonindexering, renteaanpassing, stijgen van de energiekosten, werd ook de verhoging van de uitgaven vastgesteld. Het zal daarom perfect mogelijk zijn om de opgenomen verplichtingen na te komen en de voorgenomen ambities waar te maken. Inzake investeringen werd de fictie teruggedrongen door het zich in een haalbaar meerjarenprogramma in te schrijven.

U weet hoe wij in het verleden met zijn allen die zetelden een hele waslijst opschreven van alle mogelijke projecten die we hoopten te realiseren. Daarvoor hadden we eigenlijk niet een periode van bestuur nodig, maar minstens drie perioden.

We zijn wat dat betreft teruggekeerd tot een grote realiteitszin. Het programma wordt systematisch uitgevoerd, ook in 2009. Dit is trouwens reeds voor het grootste deel in uitvoering. In het kader van de investeringen is dit jaar een beduidend bedrag uitgetrokken voor het onderhoud van de gebouwen. Zoals ik al gezegd heb, geen electoraal plezante operatie. Het vernieuwen van de ICT, dit is onontbeerlijk, wie zal erover discussiëren?

DEBATTEN

Het eerste is een optie die een volgend bestuur veel narigheid en nodeloze uitgaven kan besparen. Het totaalbedrag aan subsidiëringen, ongeveer 51 miljoen EUR is slechts iets lager dan het bedrag dat in het vorige budget werd voorzien, maar het vertegenwoordigt nog altijd 20% van het budget, zoals reeds gesteld is.

Wie de vele getallen heeft gelezen en vergeleken met het vorige budget zal de opmerkelijke groeicijfers hebben gezien voor de cofinanciering van de programma's van Europese samenwerking (gesubsidieerd), voor de vzw Toerisme Oost-Vlaanderen, het flankerend onderwijsbeleid (eveneens zwaar gesubsidieerd), de Capitole, de instelling niet-confessionele dienstverlening te Gent.

Ik neem aan dat nog een aantal van die items aan bod zullen komen in de volgende raadszittingen en ik kan mij nauwelijks voorstellen dat iedereen het met alle uitgevoerde herschikkingen eens zal zijn. In het subsidieveld zouden er volgens de tekst 'toelichtingen en bijlagen' volgend jaar eventjes 22 nieuwe reglementen op het getouw worden gezet, waaronder – ik meen voor het eerst, maar ik kan mij vergissen – Milieu en Onderwijs sterk aan bod zullen komen. We stellen vast dat het budget 2009 voor het eigen dienstjaar een 'uitgave gewone dienst' voorziet van 239 miljoen en 229 miljoen ontvangsten, excuseer dat ik afrond.

Het tekort 'eigen dienstjaar' bedraagt 9 miljoen. Rekening houdend met het algemene begrotingsresultaat van het vorige jaar, wordt het gewone begrotingsresultaat 18 miljoen plus. Het overzicht van de financiële ontwikkeling tot 2012 laat eveneens een positief resultaat zien tot en met 2012. De uitslag van de rekening 2007 bewijst evenwel dat onder een aantal voorwaarden dit resultaat nog veel beter kan worden. De rekening 2007 levert het bewijs van die stelling. Ze sluit immers met een boni 'eigen dienstjaar' van bijna 4 miljoen EUR, terwijl de rekening 'eigen dienstjaar' van 2007 nog een tekort voorzag van min 6 miljoen EUR en het budget 2007 'eigen dienstjaar' een tekort vooropstelde van 6,5 miljoen EUR.

Het totaal van de geraamde uitgaven 'gewone dienst' van het budget 2009 vertoont ten overstaan van het budget 'gewone dienst' van 2006 dus 3 à 4 jaar terug – 2006 was een verkiezingsjaar en dus automatisch ook verhoogde uitgaven – een verschil van 2,3%. Tussen 2006 en 2009 was het 2,3%. Ten overstaan van 2005, geen verkiezingen voor de provincie, 3,9%.

Rekening houdend met de inflatie zouden we zelfs niet mogen spreken van een toename. Ik vergelijk: tussen 2000 – ook een verkiezingsjaar – en 2004, dus eveneens 4 jaar verschil, het budget steeg in die jaren met 24%. Wij waren toen bijzonder goed aan het boeren. Met alle gevolgen vandien. Ik steek de schuld niet op een ander, ik was erbij betrokken, ik heb dat allemaal goedgekeurd op dat moment, voor alle duidelijkheid.

Wie de grafiek en de cijfers op pagina 22 van het dossier 'toelichting en bijlage' leest, kan bezwaarlijk ontkennen dat de uitgave voor personeel, werkingskosten en overdrachten sinds 2007, behoorlijk onder controle zijn gebleven.

Afwijkend van dit patroon is de relatief sterke stijging van de schulduitgaven. De oorzaak is gekend. Er was de acceleratie van de investeringen in de vorige bestuursperiode. Het saldo van de leningslast, omgerekend per inwoner, is voor de vijf Vlaamse provincies het hoogst in Oost-Vlaanderen. We moeten het niet ontkennen. Het effect van de toenmalige investeringsbeslissingen op de schuldenlast is zelfs nog niet helemaal uitgewerkt. In 2007 hebben we de afspraak gemaakt, hier in deze raad, dat de nieuwe investeringen binnen deze bestuursperiode, het ritme zoveel mogelijk zou volgen van de leningsaflossing. Ik vrees dat die afspraak – ondanks de troostende woorden van de eerste gedeputeerde – op de helling zal komen te staan indien we het principiële engagement omtrent de nieuwe bibliotheek Gent in het definitief akkoord zouden omzetten. Wat dus niet betekent dat ik mij kamp tegen het project, dat is iets anders.

Gelukkig dienen zich vandaag en in de nabije toekomst ook kansen aan om zelfs het budgettaire tekort van het eigen dienstjaar weg te werken.

Ik som ze op:

1. Er is de overdracht van de provinciewegen, die in se een vermindering van de uitgaven moet meebrengen. Zelf heb ik al twee keer gepleit in deze raad om het deel van de vrijkomende middelen te reserveren voor ons bijzonder interessant fietspadenbeleid.

2. De deputatie overweegt een aantal voor het beleid blijkbaar onnuttige gebouwen te verkopen. Het zou besparend kunnen werken, uiteraard. Maar het zou helpen om alle speculaties in dit verband de kop in te drukken indien de officiële lijst en de argumenten die de lijst inspireren, zouden worden bekendgemaakt. Omwille van de geruchten die ik opgevangen heb in de wandelgangen, zal ik zelf in het verdere debat tussenkomen over een van de potentiële aanbiedingen en de gedeputeerde kan al raden welke aanbiedingen dit zouden kunnen zijn.
3. Misschien vinden we nog deze bestuursperiode een goede oplossing voor het zwaar verlieslatende Lemberge. Een oplossing, Collega's, die de rechten en de toekomst van de residenten en van het personeel verzekert en tegelijk ons bestuur van een hypotheek zou verlossen.
4. Het aantal maatregelen dat een energiebesparend effect zou scoren neemt elk jaar toe, zei het dan binnen de marge van wat wij als provincieraad kunnen en mogen doen en wat financieel voor ons haalbaar is. Ik heb goed geluisterd naar de collega van Groen! Wat wij nu kunnen doen is goed voor het milieu en op termijn voor de financiën van de provincie, zij het dan op een bescheiden niveau, ik weet het.
5. Al eerder is de idee van een centralisatie van de aankoop op tafel gelegd. Zo'n maatregel zou ongetwijfeld op zijn beurt een besparingsresultaat waar maken. Misschien zitten er in het doorlichtingsrapport dat in de vorige bestuursperiode werd uitgevoerd met het oog op de reorganisatie van de diensten – dat toch veel geld heeft gekost als ik mij goed herinner – nog andere suggesties verborgen die zouden helpen om financiële ruimte en dus nieuwe beleidsmogelijkheden te scheppen.
6. Als ik mij goed herinner was er het engagement van de deputatie om alle bestaande subsidie-reglementen systematisch te evalueren op hun efficiëntie.
7. Ten slotte is er het engagement van de deputatie om het gevoerde beleid, met alles wat dit aan afspraken inhoudt, loyaal te continueren. Het valt niet te ontkennen dat juist dit stringenter beleid er reeds voor gezorgd heeft dat, amper na twee jaar, nieuwe initiatieven mogelijk worden. Bovendien – daar moeten we ook niemand van overtuigen – kondigt er zich een bijzonder moeilijke periode aan. De financieel beheerder, het MAT, de gedeputeerden, de beheerders van het pensioen-fonds, allemaal zonder uitzondering van welke partij ook, ze dragen een zware verantwoordelijkheid in deze komende moeilijke tijden. Ze zullen op een gedegen, wijze manier, het provinciaal schip moeten loodsen doorheen de woelige wateren die zich aandienen. Wees gerust, de CD&V-fractie zal hen daarbij voluit steunen waar het kan en past.

Mag ik tenslotte, Mijnheer de Voorzitter, nog 4 suggesties formuleren:

1. Ondersteuning van de raadsleden, die geen beroepspolitici zijn. We zijn niet allemaal Tanguy Veys, die met zijn dossiers in bed kruipt, en die karrenvrachten kopieën opvoert bij onze diensten, die daar blijkbaar ook de tijd voor heeft. Wij zijn geen beroepspolitici. De meesten onder ons toch. Vandaar mijn vraag naar praktische, hapklare, duidelijke informatie. Ik herinner de gedeputeerden aan mijn vraag naar het jaarlijks vooruitgangsrapport omtrent de verplichting om meer bos te voorzien, ook in onze provincie. Een vooruitgangsrapport, cijfers, waarin we zouden kunnen lezen hoe het daarmee gesteld is. Een ander voorbeeld, in het licht van ons engagement om te participeren in de resultaten van het project Waalse Krook, misschien een overzicht van de provinciale investeringen, al dan niet met leningen gefinancierd, die we de laatste 15 jaar – ik zeg maar, het mogen er ook 20 zijn – in Gent en in de andere Oost-Vlaamse steden hebben gedaan, steden en gemeenten.
2. Een pleidooi om de uitreiking van de Keizer Karelprijs, een prijs die een van de weinige prestigieuze prijzen is die in Vlaanderen bestaat. Met dit bedrag van 25 000 EUR zijn er weinig prijzen die zo omvangrijk zijn. Die prijs zouden we meer bekendheid moeten geven en de uitreiking ervan met meer luister laten gebeuren. Ik denk dat dit voor de imagovorming van ons bestuur niet oninteressant zou zijn.
3. Puyenbroeck is een succesverhaal. Ik hoop dat de viering van 40 jaar Puyenbroeck in alle opzichten ook een duurzaam karakter zou kunnen krijgen. Ik denk dat de gedeputeerde mij perfect verstaat, dat ik daar niet meer woorden moet aan spenderen.
4. Tenslotte is er de vertaling naar de raad toe van 'de Ronde van Oost-Vlaanderen'. Als dat vertaald zou worden in een leesbaar rapport, dan zou duidelijk worden wat wij als provincieraad kunnen doen in dat proces dat op gang is gezet en wat wij concreet kunnen doen in functie van ons partnerschap naar de gemeenten toe. Ik heb reeds eerder de heer gouverneur en de gedeputeerden gefeliciteerd met dat initiatief en met de geleverde zware inspanningen. Als municipalist en provincialist ben ik daardoor gecharmeerd. Ik heb zelf in een vorig leven ervaren hoe machteloos u als gemeentebestuurder soms bent ten overstaan van de instellingen die uiteindelijk moeten zorgen dat uw dossier vooruit gaat. Dat onder de druk, die je rechtstreeks voelt van de bevolking, het soms bijzonder moeilijk is om gehoor te vinden.

DEBATTEN

Vandaar dat het aanvaardbaar is dat hier uiteindelijk op initiatief van de heer gouverneur er die luisterbereidheid geweest is naar onze gemeentebesturen. Ik denk dat zij op hun beurt bijzonder gecharmeerd waren door deze daad. Voor de relatie tussen gemeenten en provincie was dat bijzonder waardevol.

Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Gouverneur, Gedeputeerde, Collega's, recent bracht het bureau van deze raad een bezoek aan 2 kmo's in Wetteren. Onze voorzitter, de collega's en ikzelf hebben met bewondering en waardering de ondernemersprestaties beluisterd en gezien. Zij noch wij, hebben de inbreng van de loyale en bekwame werknemers en het succesverhaal ontkend of we waren het zeker niet vergeten.

De schokkende gebeurtenissen van de laatste maanden leren niettemin dat privé-initiatief niet altijd een succes is. Dat politiek af en toe regelmatig faalt is geen probleem, het wordt ons met de regelmaat van een klok ingepeperd. Dat weten we dus. Maar politiek en privé krijgen vandaag de kans om ieder in zijn rol, te bewijzen hoe door samenwerking en correcte afspraken de algemene vooruitgang opnieuw mogelijk is of zou worden. Op ons politiek niveau en binnen de krijtlijnen, zoals in het voorliggende budget zijn vastgelegd, zullen we via het ondersteunen van het geïnspireerd beleid trachten als fractie iets bij te dragen tot het zo noodzakelijke geloof in de toekomst: de geest van samenwerking en solidariteit. De fractie feliciteert de eerste gedeputeerde en alle gedeputeerden met het – in een moeilijke tijd – bereikte resultaat en zal met overtuiging het budget 2009 goedkeuren.

Applaus

TOESPRAAK NAMENS OPEN VLD

De heer Beke

Dank u.

Geachte Voorzitter, Gouverneur, Gedeputeerden, Collegae,
"De Provincie doet verdacht veel voor U." Zo besloot de heer Vercamer, eerste gedeputeerde, zijn toespraak tot de raad over de krachtlijnen van de deputatie nopens het beleid en het budget van 2009. Als gewezen voorzitter en bureaulid van de VVP was ik betrokken bij de keuze van deze slogan. Hij werd ons voorgesteld door een communicatiebureau. Ik had er wat gemengde gevoelens bij, zoals de eerste gedeputeerde al zei, omwille van zijn "dubbelzinnigheid".

De provincies doen veel, veel meer dan de modale burger wel beseft, wij zijn ons daar zelf ook nog niet altijd van bewust. Maar het klonk ook wel een beetje 'verdacht' dat de provincies hierop zo sterk moesten hameren.

Wij blijven dus wat de beeldvorming betreft, nog steeds met een probleem zitten. Ik kom daar later in het debat wel nog op terug. Maar laat ons duidelijk stellen dat onze provincie, binnen een redelijk beperkte budgettaire ruimte, toch heel wat weet te presteren ten behoeve van de Oost-Vlamingen. De Open VLD-fractie keurt het beleid van de voorbije tijd goed. Wij kunnen ons ook vinden in de beleidsplannen en het budgetvoorstel voor 2009. Dit is evenwel geen blanco cheque aan de deputatie. Hier en daar hebben wij enkele vragen, voorstellen of kritische kanttekeningen. Ook tijdens het komende debat zal mijn fractie het te voeren beleid toetsen aan onze liberale beginselen.

"Le choque des idées" zoals de eerste gedeputeerde stelde. We zouden het ook anders kunnen uitdrukken "vrij denken en spreken" moet ook in de meerderheid kunnen en bijdragen tot een constructief en dynamisch beleid. Ook hierop zal ik later terugkomen als ik het zal hebben over de belangrijke rol die de provincieraad heeft en moet vervullen.

Het derde budget voor deze legislatuur oogt goed. De eerste gedeputeerde sprak reeds over de moeilijke omgevingsfactoren (inflatie, rentetarieven, hogere energiekosten, financiële crisis ...). Maar ondanks dit alles blijven wij op koers. Net zoals vorig jaar, met een beperkt tekort eigen dienstjaar, een gunstige rekeninguitslag 2007, een budget 2008 dat uitgevoerd wordt binnen de uitgetekende lijnen en een investeringsprogramma dat de duidelijk afgesproken lijst van prioritaire projecten respecteert.

De fiscale druk blijft ongewijzigd en toch ontstaat enige ruimte voor nieuwe accenten. Toch willen we erop aandringen bij de deputatie om verdere maatregelen te treffen die leiden tot het wegwerken van het geraamde tekort, ook collega Liebaut heeft er daarnet op gewezen.

Het $1 + 1 = 3$ principe of het creëren van meerwaarde. Anders gezegd, de kracht van de associatie, zoals gedeputeerde Vercamer stelt, is een principe dat ook door mijn fractie gedragen wordt. Samenwerking en een integrale aanpak, kunnen inderdaad de efficiëntie en effectiviteit verhogen. Daarover zijn in het budget enkele mooie voorbeelden terug te vinden, namelijk de gezamenlijke viering van de dienst recreatiedomeinen en sport met betrekking tot 40 jaar Puyenbroeck en ook het "liever actiever project". Ook in de sector landbouw zijn goede voorbeelden te vinden van samenwerking en integrale aanpak.

Natuurlijk hebben we oog voor een aantal belangrijke gegevens die ons budget mee beïnvloeden: zoals de inflatie, de stijgende rentelasten, de bijkomende inspanningen betreffende ICT, de stijgende facturen voor nutsvoorzieningen en de financiering van investeringen met eigen middelen. Maar laten wij de financiële orthodoxie voor ogen houden. Laat ons dus in de toekomst verder alert en inventief zijn. Nieuwe initiatieven nemen zijn belangrijk om onze dynamiek te behouden. Tegelijkertijd moeten uitgaven kritisch bevestigd blijven en de overdrachten afgewogen worden aan de te verwachten meerwaarde.

Wellicht valt bij de overdrachten enkele zaken te overwegen. Ik noem er een paar:

- formules van cofinanciering;
- het toetsen van activiteiten aan onze bovenlokale doelstelling, ook bij investeringen;
- het vermijden van automatiseren (het is niet omdat iets in het verleden goed was, dat we het automatisch moeten verder zetten, ook dat moeten we durven bevragen);
- meer mogelijkheden voor PPS en interbestuurlijke samenwerking.

Laat dat ook een opdracht en uitdaging zijn, aan de raad om hierover het debat te voeren.

Hierbij toch nog enkele bedenkingen:

Van de 28 prioritaire projecten zijn er reeds 22 uitgevoerd of in bouwfase, of in ontwerp. We ontkomen er niet aan, maar laat ons toch het steeds weerkerende kwelduiveltje van de meerwerken beheersen. Laat ons ook voldoende rekening houden met de exploitatie of de werking achteraf. We creëren iets, we investeren, maar achteraf moet dat werken. Ook dit kost geld en dus moeten we misschien iets beperkter zijn en pas nieuwe investeringen doen als de anderen op kruissnelheid zijn gekomen. Ook onze bovenlokale taakstelling en de eigen beleidsvoering dienen hierbij voorop te staan. Wij investeren toch om onze eigen taakstelling te realiseren?

Wat het personeel betreft, wil ik ook waarschuwen erop te letten dat wij niet 'zomaar' rationaliseren. Laat ons voldoende aandacht hebben voor kwaliteit. Ik mag dus hopen dat in de uitwerking van de nieuwe rechtspositieregeling en het vernieuwde organigram – gekoppeld aan een uitgewerkt personeelsbehoefteplan – daar voldoende aandacht aan zal geschonken worden. We hebben trouwens goede ambtenaren. De maatregelen die er genomen zijn om onze ambtenaren te ondersteunen hebben zeker hun nut. Een goede werksfeer heeft ook zo zijn effect op het efficiënt werken van de werknemers. Daarom zijn we tevreden dat er toch – ondanks dat in de dwingende bepalingen van de rechtspositieregeling de verplichte vorming werd afgeschaft – door het provinciebestuur blijvend middelen worden ingezet op vorming en opleiding en dit via POP (persoonlijk ontwikkelingsplan).

De provincie Oost-Vlaanderen staat bekend voor zijn kwalitatieve dienstverlening en dit moet zo blijven. De overdrachten blijven met ruim 51 miljoen EUR een belangrijke weg langs waar wij onze provinciale doelstellingen realiseren. Tijdens de verdere besprekingen verwachten wij enkele verdere toelichtingen over waar de accenten gelegd worden, welke nieuwe initiatieven er zijn, of er bijstellingen gepland zijn. Mijn collega's uit de fractie zullen hierover tussenkomen en ook voorstellen formuleren. Hierover moet bij uitstek ruimte zijn voor het open debat en de resultaten daarvan verwachten wij in de beleidsuitvoering terug te vinden.

In deze context stelde de eerste gedeputeerde dat "met de beschikbare middelen de maatschappelijke returns moeten gemaximaliseerd worden". Dat is een aandachtspunt voor de toekomst zegt hij en waar nodig moeten ook middelen geheroriënteerd kunnen worden. Dat lijkt ons een interessant debat. De Open VLD-fractie heeft dat aspect ook al bij vorige besprekingen geformuleerd.

Kan de eerste gedeputeerde reeds een antwoord geven op de vraag hoe hij denkt dat dit kan gebeuren? Met andere woorden worden hiervoor criteria ontworpen en toetsstenen gebruikt? Dit lijkt mij een boeiend en zinvol debat.

DEBATTEN

En dan zijn er de uitdagingen door de eerste gedeputeerde geformuleerd: de (Waalse) Krook, als ik gedeputeerde Dauwe wil volgen en het nieuwe provinciehuis, uitdagingen die ondanks het gezegde van gedeputeerde Vercamer volgens mij niet te lang meer op een antwoord zullen wachten. Wij zullen daartoe gedwongen worden, dus we moeten daar tijdig op anticiperen en ermee bezig zijn.

Wordt er op korte termijn, zoals het onze intentie is, provinciaal patrimonium verkocht? We hebben een oplijsting gemaakt. Er wordt daar nu werk van gemaakt, ik denk hier o.a. aan 't huis Ename dat we toch niet meer zullen gebruiken en dat we dat zouden verkopen, naast de vele andere. Terecht stelt u dat daarnaast ruimte moet blijven voor andere investeringen in onze provincie: de Gavers, Puyenbroeck, sportcentrum Puyenbroeck en anderen, de lijst is daarstraks voorgelezen.

Onze bijzondere waardering gaat uit naar de zorg die besteed wordt aan het Pensioenfonds. Ik denk dat dit een voorbeeld is van goed bestuur.

De 'Ronde van Oost-Vlaanderen', niet die van de wielrenners maar die van de gouverneur en van Oost-Vlaanderen, heeft alvast een merkwaardig resultaat opgebracht in het lijvige, maar bijzonder interessante boek. Deze ronde levert alvast, zo zei u, 506 afspraken op met de Oost-Vlaamse gemeenten. Ik lees boeiende zaken waarover zeker nog debatten zullen volgen. Hier zal de rode draad steeds weer het spanningsveld zijn tussen ondersteuning geven aan de realisatie van "gemeentelijke projecten" en de realisatie van "bovenlokale provinciale projecten". Die confrontatie, die botsing, dat is het boeiende in het geheel. Als de provincieraad een interessant ontmoetingsforum wil zijn tussen het bovenlokale en het lokale aspect, dan kan dit in deze context alleen maar tot interessante beleidsdebatten leiden. De provincieraad creëert dan wellicht een onverwachte meerwaarde.

Laten wij nu even de beleidsnota voor 2009 overlopen.

Vooreerst het economisch en ruimtelijk beleid. De Open VLD is bezorgd over de financiële crisis en haar economische gevolgen. Er gaat tegenwoordig geen week, soms zelfs geen dag voorbij of we vernemen in de pers bedrijfssluitingen of belangrijke personeelsafslankingen in bedrijven die het moeilijk hebben. De taak van de Vlaamse Overheid bestaat erin om een zo gunstig mogelijk ondernemingsklimaat te scheppen opdat de bedrijven een eventuele economische recessie zo goed mogelijk het hoofd zouden kunnen bieden.

We juichen het toe dat de Vlaamse regering haar verantwoordelijkheid neemt met een actieplan van maatregelen dat erop gericht is het vertrouwen van burgers en ondernemingen in het financieel-economisch weefsel te herstellen.

De taak van de provincie bestaat erin om een ondersteunend en stimulerend streekbeleid te voeren en ervoor te zorgen dat er voldoende aanbod is van kwaliteitsvolle regionale bedrijventerreinen, zodat bestaande bedrijven kunnen uitbreiden en nieuwe bedrijven kunnen worden aangetrokken.

We zijn verheugd dat Oost-Vlaanderen op dat vlak een actief beleid voert via de eigen diensten, de EROV en de POM en dat de deputatie in het budget 2009 zelfs extra middelen voorziet voor het uitbreiden van bestaande initiatieven, zoals de subsidiëring van duurzame bedrijventerreinen & de subsidie aan het bedrijventerrein De Punt. Ook voor een paar nieuwe initiatieven, zoals subsidies voor samenwerkingsverbanden met het sociaal- economische middenveld en subsidies aan vormings-initiatieven en pilootprojecten in het kader van internationale samenwerking.

We doen hierbij ook een oproep om de economische evolutie in onze provincie van kortbij op te volgen, om indien nodig bijkomende en passende maatregelen te kunnen treffen.

Op het vlak van creatie van voldoende aanbod aan bedrijventerreinen, wil ik het hierbij ook eens hebben over de zogenaamde 'planlast' die gepaard gaat bij de opmaak van de noodzakelijke RUP's die de oorzaak is dat er jaren overheen gaan vooraleer een bedrijventerrein effectief op de markt kan worden gebracht.

Dit geldt niet als kritiek naar de deputatie, maar als een signaal naar de Vlaamse Regering om daar voldoende aandacht voor te hebben en passende maatregelen te treffen. Ik heb het daarbij zowel over de financiële kost, als over de tijdslast. Ik merk op dat de kredieten voor het opmaken van ruimtelijke plannen en studies met 100 000 EUR worden opgetrokken tot 620 000 EUR, om de meerkost die voortvloeit uit gewijzigde wetgeving inzake de milieueffecterenrapportering op te vangen.

Het nut van de opmaak van een milieueffectenrapport (MER), een landbouweffectenrapport (LER), een mobiliteitseffectenrapport (MOBER) of ruimtelijk veiligheidsrapport (RVR) wordt allesbehalve in twijfel getrokken. Dergelijke studies laten de bevoegde overheden toe om gefundeerde en goed gemotiveerde beslissingen te nemen en om de passende flankerende maatregelen uit te werken om de invloed op mens en milieu zo minimaal mogelijk te houden.

Het negatieve zit hem in de procedure die daarvoor moet doorlopen worden. De realiteit is dat de meeste gemeenten en ook de provincie Oost-Vlaanderen voor het nakomen van de verplichtingen die opgelegd worden in het planMERdecreet, beroep moeten doen op een studiebureau. Zeker als het gaat om een planMER, maar in veel gemeenten zelfs ook voor een screening. Veel gemeenten beschikken immers niet over voldoende gekwalificeerd personeel dat zelf kan uitmaken of een screening dan wel een planMER noodzakelijk is en moeten dus in alle gevallen werken met een studiebureau. Los van de kosten die dit meebrengt – die op een klein gemeentebudget zwaar kunnen wegen – kruipt er al heel wat tijd in de aanstelling van een studiebureau. Ik heb het daarbij over een bestek opmaken, bestek goedkeuren, doorlopen van de inschrijvingsperioden, vergelijken van de offertes, om uiteindelijk te komen tot een effectieve toewijzing. Pas als dit allemaal achter de rug is kan het studiebureau starten met het uitvoeren van de opdracht.

Eens de door het studiebureau opgemaakte kennisgevingsnota dan kan worden ingediend, neemt de eigenlijke procedure ook veel tijd in beslag. De meeste in het decreet voorziene termijnen zijn niet van dwingende aard en worden dus in de praktijk wellicht overschreden.

We kunnen dus niet naast de vaststelling dat deze nieuwe procedure zwaar remmend werkt in de opmaak van RUP's voor bedrijventerreinen en dus ook op de ontwikkeling zelf.

Hierbij houd ik dan ook een pleidooi om aan de Vlaamse regering te vragen om het nieuwe planMERdecreet op dat vlak te evalueren en maatregelen te treffen die erop gericht zijn de planlast te verlichten. Ook vragen wij dat de provincie – wat haar opdrachten betreft – een vereenvoudigde regelgeving en aanpak voor ogen zou houden. We pleiten in dit geval voor soepele en begeleidende ambtenaren.

Vervolgens wil ik het hebben over ons sportbeleid.

Het provinciebestuur wenst zich onder het motto “Puur voor de Sport” verder te profileren als de sportprovincie. Om dit te realiseren is het sportbeleid gestoeld op 3 grote kernactiviteiten: sportpromotie, ondersteuning, zowel logistiek, kwalitatief als financieel en provinciale sportinfrastructuur. Zo worden verschillende provinciale sportevenementen naar diverse doelgroepen georganiseerd, projecten kwalitatief en materieel ondersteund enzovoort, wat wij als liberalen alleen maar kunnen toejuichen. Een belangrijke taakstelling naar de toekomst toe is evenwel de verdere optimalisering van de uitbating van Golf Puyenbroeck.

Het landbouw- en plattelandsbeleid, streeft naar een “leefbare landbouw gekoppeld aan een aantrekkelijk platteland”. Wij vinden de uitspraak van de gedeputeerde dan ook terecht als hij zegt dat “alleen al daarom moeten we aandacht geven aan de ruimtelijke ontwikkeling van de landbouw, maar ook uit economische noodzaak”.

Dat we ons vooral toespitsen op de glastuinbouw is een verantwoorde keuze.

“Onbekend is onbemind” is nog steeds de drijfveer waarop het communicatiebeleid steunt en u kondigt daartoe een aantal nieuwe actiepunten aan. Ik zal daarop bij de verdere besprekingen nog terugkomen.

Voor onderwijs steunen wij de verdere uitbouw van een flankerend beleid, evenals het streven naar gelijke onderwijskansen. Ook de keuze om sommige projecten die vroeger een toelage ontvingen vanwege andere beleidsdiensten, nu te betoelagen vanuit onderwijs lijkt ons zinvol, omdat ze daar beter bij aansluiten en daarom staan wij daar volkomen achter.

Wij vinden in de beleidsnota ook een antwoord op onze bekommernis voor “trage wegenbeleid” en de verdere uitbouw van het “Provinciaal Fietsrouten netwerk”. Hierdoor wordt de provincie meer zichtbaar bij de burger. We profileren ons beter. Deze dienstverlening wordt erg gewaardeerd.

Het verder stimuleren van duurzame energie is een wissel op de toekomst. Windturbines zijn hierbij een aspect, ook al zal de wind en de slagschaduw in deze raad nog wel verder sudderen in latere debatten.

DEBATTEN

Cultuur blijft een belangrijke hoeksteen in ons provinciaal beleid. Ik zal er tijdens het cultuurdebat nog dieper op ingaan. Onze musea moeten de volle kansen en meer ruimte krijgen om te groeien en te bloeien. Zij zijn een belangrijke provinciale vitrine. Dat geldt ook voor het Caermersklooster. Het culturele erfgoed is een nieuw beleidsaspect waarover het debat zinvol is.

Dat in de sector leefmilieu "duurzaam bouwen" aandacht krijgt is belangrijk en nuttig. Ook hier is het opzetten van een samenwerkingsverband met andere provinciale instellingen een goed uitgangspunt. Het duurzaam bouwen zou wel eens in de toekomst een belangrijk provinciaal beleidsdomein kunnen worden.

In de welzijnssector stellen wij een aantal accentverschuivingen vast. Onder andere bij het jeugdwerk voor 'aangepast werken' en bij de voorzieningen voor mensen met een handicap, waarbij de klemtoon geleidelijk verlegd wordt van subsidies in grote investeringsdossiers naar tussenkomsten in uitrustingskosten en apparatuur. Ook in deze sector moeten wij oog blijven hebben voor onze 'bovenlokale' taakstelling.

In de sector toerisme willen wij een grotere dynamisering. "Onze troeven uitspelen" is de slogan, dat is mooi maar om dat te realiseren moet dit sterker worden uitgebouwd. De gebiedsgerichte werking is een goed uitgangspunt, maar het kan ook een zwakke schakel zijn in de ketting, als het niet tot een sterk geheel wordt gesmeed. We zitten hier mogelijks met een paradox.

Voorzitter, Gouverneur, Gedeputeerden, Collega's, Mijnheer de Griffier
Het was niet mijn bedoeling alle beleidsaspecten in de diepte te analyseren. Ik heb namens mijn fractie de zaken verwoord die vooral onze aandacht wegdragen.

Mijn collega's uit de fractie zullen in het verdere debat dieper ingaan op bepaalde beleidsaspecten. Ook vanuit de meerderheid hebben de verschillende fracties hun standpunten, vragen en voorstellen. Het provinciaal beleid – ik wil eindigen met een beeldspraak – dient te zijn als een symfonie, het streven naar een harmonisch geheel waarbij elke actor zijn specifieke rol te spelen heeft: de ambtenarij, de deputatie en de provincieraad. "Le choque des idées" om het nog eens te zeggen, daaruit ontstaat de nieuwe dynamiek. De Open VLD bespeelt in die harmonie en in die symfonie haar "blauwe" toetsen. Vanuit onze liberale waarden willen wij het provinciale beleid als een modern, democratisch, intermediair bovenlokaal bestuur mede inhoud geven. Onze liberale visie biedt immers een goed antwoord op de maatschappelijk politieke uitdagingen van vandaag, maar vooral op die van morgen.

De tewerkstelling veilig stellen, een gezond evenwicht tussen economie en ecologie, het ruimtelijk gegeven, de verkleuring en vergrijzing van onze samenleving, het mobiliteitsgegeven, de menselijke waardigheid in het spel van cultuur en kunst, de Europese en internationale uitdagingen ... Ook met deze uitdagingen worden wij op het provinciale beleidsvlak geconfronteerd.

De provincieraad is bij uitstek het forum op 'bovenlokaal-streekniveau' om het politieke debat te voeren. De mensen zijn niet vies van de politiek, als wij er maar in slagen een goed antwoord te vinden op de vragen die ze hebben. De Open VLD wil daaraan meewerken.

In die geest en met waardering voor het gepresteerde werk door de deputatie, zal mijn fractie dan ook het beleidsprogramma en het daarbij horende budget voor 2009 goedkeuren.
Ik dank u.

Applaus

De heer voorzitter

Mevrouw Van der haeghen, u bent de laatste, zoals steeds, but not the 'least-te', niet de mindere. Kom naar het spreekgestoelte, klim erop en neem als een passionaria het woord, u hebt het.

TOESPRAAK NAMENS SP.A + VL.PRO.

Mevrouw Van der haeghen

Geachte heer Voorzitter, Geachte heer Gouverneur, Leden van de Deputatie, Collega's, Dank ook aan de collega's om nog zo talrijk aanwezig te zijn trouwens.

Sta mij toe om bij wijze van inleiding de eerste gedeputeerde te citeren uit zijn repliek op de toespraken van de fracties bij de vorige budgetbespreking: "het doet mij plezier dat men dit met een open geest en in een constructieve sfeer heeft gedaan" einde citaat.

Ik kan uiteraard alleen namens mijn fractie spreken. Er zijn jammer genoeg collega's die graag denken en handelen in een immer negatieve, verdachtmakende sfeer, maar dit is opnieuw de wijze waarop wij het voorliggende budget 2009 hebben gewikt en gewogen: open en constructief!

Laat mij beginnen met een heuglijke vaststelling.

In mijn algemene tussenkomst van vorig jaar vroeg ik mij af of de provincie in 2007 en 2008 niet te hard bespaard had. De begroting voor beide jaren sloot weliswaar af met een tekort op eigen dienstjaar van 7 à 8 miljoen euro. Wie enigszins vertrouwd is met de opmaak van begrotingen en rekeningen, weet dat in een goed opgestelde begroting de uitgaven steeds overschat zijn en de ontvangsten onderschat. De rekening 2007 bevestigt alvast deze hypothese. Het tekort van 7 miljoen EUR op de begroting 2007, heeft zich bij het afsluiten van de rekening omgezet in een overschot op het eigen dienstjaar van afgerond 4 miljoen EUR en dit zonder belangrijke bijkomende ingrepen, door het "normale" verloop van de ontvangsten en de uitgaven.

De provincie is met andere woorden financieel gezond. En vermits de begrotingen 2008 en 2009 in de lijn liggen van de cijfers van 2007, kunnen we ervan uitgaan dat dit een vaststelling is die we – zonder belangrijke incidenten – ook de volgende jaren zullen kunnen maken.

Ik wil dan ook van deze gelegenheid gebruik maken om de deputatie en in het bijzonder de gedeputeerde bevoegd voor financiën, te feliciteren met het gevoerde beleid. Gezonde financiën zijn immers de basis voor elk dynamisch beleid. En het was – gelet op de financiële situatie bij de aanvang van deze legislatuur – zeker geen evidentie om deze basis te leggen in het begin van deze bestuursperiode.

In mijn tussenkomst wil ik, net als vorig jaar, inzoomen op twee beleidsdomeinen die voor ons als progressieven, van bijzondere betekenis zijn omdat ze te maken hebben met de zorg voor de zwaksten in onze samenleving: het sociaal beleid en het beleid inzake duurzaamheid.

Het sociaal beleid is voor ons meer dan het welzijnsbeleid waarvoor gedeputeerde Couckuyt bevoegd is. Sociaal beleid gaat immers niet alleen over klassieke welzijnsthema's zoals de gezondheidszorg of het huisvestingsbeleid, maar ook over zaken als gelijke onderwijskansen, het streven naar een betaalbare en zinvolle vrijetijdsbesteding, of het recht op aangepast werk voor iedereen.

Vorig jaar merkte ik op dat de lokale sociale beleidsplannen, waarmee elke gemeente eind 2008 klaar moest zijn, tot een nieuwe dynamiek zouden leiden in het sociaal beleid op lokaal niveau. En dat we als provincie klaar moesten staan om op een positieve manier te reageren op de te verwachten vragen van gemeenten en OCMW's. Of, sterker nog, dat we op sommige terreinen zelf het initiatief moesten nemen om die dynamiek uit te lokken.

Bij wijze van voorbeeld wil ik het in dit verband hebben over twee nieuwe initiatieven die in 2008 op de sporen werden gezet: de ondersteuning van projecten inzake opvoedingsondersteuning en de subsidies voor projecten die de gelijke onderwijskansen willen bevorderen.

Voor beide initiatieven werd in 2008 voor het eerst geld ingeschreven in de begroting: 23 000 EUR voor projecten opvoedingsondersteuning, 225 000 EUR voor projecten gelijke onderwijskansen, die door de Oost-Vlaamse scholen konden worden ingediend.

Het resultaat kan men niet anders dan 'overweldigend' noemen.

Voor gelijke onderwijskansen werden 48 projecten ingediend, goed voor een gezamenlijke vraag naar subsidies van ruim 450 000 EUR. Met andere woorden: de scholen vroegen het dubbele van wat in de begroting aan middelen beschikbaar was en de beoordelingscommissie en de deputatie hebben een strenge selectie moeten maken voor het toekennen van de middelen.

DEBATTEN

Naar men mij meldt zouden de vragen voor de projecten opvoedingsondersteuning zelfs oplopen tot meer dan het tienvoudige van wat in de begroting beschikbaar is.

De selectie – die nog moet gebeuren – zal dus ook hier op zijn zachtst gezegd, niet evident zijn. De positieve conclusie die men uit deze twee verhalen kan trekken, is dat de provincie er in elk geval goed aan gedaan heeft om in te zetten op deze twee, relatief nieuwe domeinen. Dat men erin geslaagd is om een latente behoefte om te zetten in concrete projectvoorstellen en realisaties. De volgende stap is dat men nu zou verwachten dat in de begroting 2009 meer middelen voorzien worden om tegemoet te komen aan de vraag vanuit het werkveld. Het heeft immers geen zin om verwachtingen te creëren bij een heleboel mensen, wanneer men die budgettair niet kan inlossen. Dat werkt uiteindelijk contraproductief voor het beeld dat mensen hebben van de provincie.

In de begroting 2009 zien we op dat vlak een heel verschillend beeld. Het budget voor gelijke onderwijskansen wordt meer dan verdubbeld. Hopelijk zal dit volstaan om aan de nieuwe projectenroep te beantwoorden.

Voor de projecten opvoedingsondersteuning zien we het voorziene budget echter met amper 5 000 EUR toenemen: van (afgerond) 23 000 EUR in 2008 naar 28 000 EUR in 2009.

Zonder te scherp te willen zijn in mijn kritiek, denk ik dat dit tekenend is voor het dilemma waarvoor de gedeputeerde, bevoegd voor welzijn en zijn administratie zich geplaatst ziet.

Men wil voortdurend én terecht op nieuwe behoeften inspelen, maar er is een dusdanige versnippering van middelen dat men op verschillende plaatsen tekort schiet. Men wekt de appetijt van tal van organisaties, om ze dan uiteindelijk niet meer dan een proevertje te kunnen geven. Of om de ene een volwaardige maaltijd voor te schotelen en de andere op zijn honger te laten zitten.

Men kan aan dit probleem op twee manieren tegemoet komen: door wat meer transparantie te creëren in het bos van subsidieregelingen en overdrachten dat de dienst welzijn beheert, of door bijkomende middelen te zoeken voor het welzijnsbeleid.

Zonder mij hier uit te spreken over één van beide pistes, zou ik gedeputeerde Couckuyt willen uitnodigen om hierover in 2009 eens grondig na te denken. Het moet voor hem als kok immers ook geen pretje zijn om voortdurend mensen met honger terug naar huis te laten gaan.

Een tweede sociaal item dat ik zou willen aanraken is de sociale economie.

De sociale economie heeft in het recente verleden een enorme vlucht genomen en heeft zich ontwikkeld tot een volwaardige bedrijfstak. Volwaardig, omdat de diensten die de sociale economie aanbiedt niet meer weg te denken zijn uit onze samenleving. Ik denk daarbij bijvoorbeeld aan de kringloopcentra, aan de poets- en strijkdiensten en aan de activiteiten op het vlak van groenonderhoud en stadsreiniging, waarvoor de sociale werkplaatsen instaan. Volwaardig ook, omdat de sociale economie aan heel wat mensen een volwaardige job aanbiedt. De sociale economie is voor veel mensen geen doorgangshuis, maar wel een definitieve werkplaats, waar ze een job vinden die perfect aansluit bij hun competenties en waar ze terecht komen in een werkklimaat dat hen de begeleiding en de aandacht geeft die ze nodig hebben. En dat voor onbepaalde duur.

Ik zou de provincie dan ook willen oproepen om de ondersteuning van de sociale economie verder op te drijven. In de eerste plaats als subsidiërende overheid. Sociale economiebedrijven blijven immers afhankelijk van bijdragen van de overheid om de kosten te helpen dekken van de lagere productiviteit, van de extra-begeleiding die de werknemers genieten, of van de lage prijs waartegen zij hun producten te koop aanbieden.

Op dat vlak ben ik verheugd over de grotere aandacht die gedeputeerde Couckuyt wil geven aan de arbeidszorgprojecten in onze provincie, waarbij de voorziene budgetten meer dan verdubbeld worden. Anderzijds is het jammer dat dit een soort vestzak-broekzakoperatie is geworden, die ten koste gaat van de subsidies die de provincie uittrekt voor de beschutte werkplaatsen. Ik laat me dan ook graag door de gedeputeerde overtuigen van de zinvolheid van deze verschuiving.

Daarnaast heeft de provincie ook een belangrijke rol te spelen als afnemer van de diensten die de sociale economie kan leveren. Het groenonderhoud van het gespreid patrimonium van de provincie wordt nu reeds geheel uitbesteed aan de sociale werkplaatsen. Dit is een aanbesteding die op jaarbasis vele honderdduizenden euro's belooft. Naar het voorbeeld hiervan moet het ook mogelijk zijn om sociale economiebedrijven in te schakelen voor andere diensten. Ik denk daarbij aan het groenonderhoud in de provinciale domeinen. Of aan het onderhoud van natuurgebieden, van bufferbekkens of van waterkanten die ten laste vallen van de provincie.

Ten slotte kan de provincie wellicht ook een rol spelen als "tussenpersoon" om de Oost-Vlaamse gemeenten meer gebruik te laten maken van de diensten die de sociale economie op dit vlak aanbiedt. Een win-winsituatie ligt hier voor de hand: winst voor de gemeente die bepaalde werkjes op een goedkope en flexibele manier kan laten uitvoeren. Winst voor de sociale economiebedrijven die hun takenpakket uitgebreid zien.

Ik kom aan het tweede luik van mijn tussenkomst: het duurzaamheidsbeleid van de provincie. Eerst en vooral wil ik namens onze fractie mijn waardering uitdrukken voor het feit dat de provincie zijn inspanningen voor het stimuleren van zuinig en hernieuwbaar energiegebruik verder aanzwengelt. Ik verwijs daarbij naar de 1,4 miljoen EUR die voorzien zijn voor het plan om de daken en de glaspartijen van de provinciale gebouwen beter te isoleren. En naar de 1,8 miljoen EUR die ingeschreven staan voor de bouw van een educatief passiefgebouw in Puyenbroeck.

Op beide vlakken neemt de provincie duidelijk een voortrekkers- en de voorbeeldrol op zich, die lokale besturen en particuliere investeerders op het goede spoor moeten brengen.

Dat geldt trouwens ook voor de inspanningen om de energiesnoeiersbedrijven verder te ondersteunen, voor de middelen die voorzien zijn om het duurzaam energiegebruik van particulieren te stimuleren en voor de intentie om in Puyenbroeck een demopark met kleinschalige windturbines uit de grond te stampen.

Op 1 januari 2009 zal ongeveer 2/3 van het provinciaal wegennet kosteloos worden overgedragen aan het Vlaams Gewest. Wie de begroting 2009 leest, zou denken dat de opstellers dit markante gegeven geheel over het hoofd gezien hebben. Zowel de onderhouds- als de investeringskredieten zijn immers nagenoeg onveranderd gebleven. Uiteraard heeft dit te maken met het feit dat de begroting 2009 in het vroege najaar is opgesteld en dat tot op vandaag de definitieve overdracht nog moet getekend worden. Het laat zich echter aanzien dat bij de begrotingswijziging een beslissing over deze kredieten zich zal opdringen. Ik zou er bij deze willen voor pleiten om van de wegenoverdracht gebruik te maken om de investeringen van de provincie in de verbetering van de fietsinfrastructuur en van het voet- en buurt-wegennet gevoelig uit te breiden.

Op het vlak van fietsen heeft de provincie zich de jongste jaren een hele reputatie bijeen gefietst. De gemeenten kennen en waarderen de regelingen die de provincie voorziet voor de subsidiëring van de fietspaden. Toch is er nog heel wat werk aan de winkel, zowel in de aanleg van nieuwe fietspaden als in de verbetering van bestaande fietspaden die onvoldoende comfort en veiligheid bieden aan de gebruikers.

De overdracht van de provinciewegen is een ideale gelegenheid om de inspanningen van de provincie op dit vlak op te drijven. Niet alleen door de kredieten voor de aanleg en de subsidiëring van fietspaden op te trekken. Maar ook door de technische ondersteuning van de gemeenten te verbeteren met behulp van de personeelsleden die vrijkomen na de wegenoverdracht.

Tot slot van deze tussenkomst zou ik ook kort willen stilstaan bij twee dossiers, waarover ik mij als Gents raadslid bijzonder bekommer.

Als Gentenaar kan ik het engagement ten aanzien van de Waalse Krook – of is het nu De Krook ? – voor een bedrag van 10 500 000 EUR ten zeerste waarderen. Dit dossier heeft reeds een lange weg afgelegd en lijkt hiermee zijn finale bestemming te hebben bereikt. We moeten er echter over waken dat dit niet de andere culturele projecten hypothekeert en dat de herkenbaarheid van onze provincie gewaarborgd blijft. De Capitole krijgt, gespreid over de komende 4 jaar, een bijkomende subsidie van 500 000 EUR. Hiermee levert de provincie een belangrijke ondersteuning bij de bouw van de toneeltoren.

Toch zal ik dit jaar niet eindigen in Gent.

DEBATTEN

In 1969 werd het provinciaal domein Puyenbroeck geopend voor het publiek (ik was toen 2 jaar). Opdat het 40-jarig bestaan niet onopgemerkt zou voorbijgaan werd een bedrag van 200 000 EUR voorzien in het budget om dit de nodige luister bij te zetten. In die 40 jaar groeide het domein steeds meer uit tot een activiteiten- en evenementendomein met als basismissie op een laagdrempelige, kwaliteitsvolle, sociale dag- en verblijfsrecreatie aan te bieden met aandacht voor cultuur, natuur, educatie en sport.

Hopelijk blijft het domein bij het uitwerken van de festiviteiten trouw aan haar uitgangspunt en richt het zich naar alle Oost-Vlamingen. Het is mogelijk ook een mooie gelegenheid om onze andere domeinen erbij te betrekken en die eens in het zonnetje te zetten. Bovendien zou ik er ook willen voor pleiten dat de middelen niet enkel gebruikt worden voor eenmalige evenementen maar ook voor investeringen die na het feestjaar het domein ten goede zullen blijven komen.

Onze fractie kan daarmee leven: het domein Puyenboeck in het bijzonder is vaak "het" visitekaartje van de provincie. Keerzijde van de medaille is dat "de provincie" jammer genoeg nog door velen alleen wordt geassocieerd met mooie provinciale domeinen. Zonder mij hierover te pessimistisch te willen uitlaten, er zijn immers de voorbije jaren door ons bestuur en onze dienst communicatie terecht grote inspanningen geleverd inzake de herkenbaarheid van onze provincie!

Tot zover, Collega's, de algemene tussenkomst namens onze fractie, waarbij zeker geen volledigheid werd nagestreefd. Er volgen immers nog een aantal thematische tussenkomsten uit onze fractie. Laat het debat beginnen, en sta mij toe andermaal de hoop uit te drukken dat dit in een open en constructieve sfeer mag verlopen! Wij zullen alvast het voorliggende budget 2009 goedkeuren. Nog een woord van dank namens onze fractie aan de Griffie en de administratie voor het geleverde werk. Nogmaals dank voor uw luisterbereidheid!

Applaus

De heer voorzitter

Mevrouw, ik ben natuurlijk een goed lid van deze provincieraad en van de meerderheid en ook een lid van uw fractie. Ik ken uw situatie vandaag. Altijd de laatste spreken. Toch zei ik ook tegen u, u bent ook een jongere vrouw, "toen gij 2 jaar waart was ik 19 jaar, toen werden vrouwen gefêteerd op hun verjaardag", maar er werd nooit gezegd hoe oud zij waren.

We zijn er morgen om 17 uur. Er zijn broodjes voor iedereen, geen voorafname alstublieft. We beginnen ten laatste om 17.15 uur.

Dames en Heren, ik doe een beroep op de fractieleiders en de deputatie om het kort te maken want we hebben 159 tussenkomsten over het budget.

Goede reis en tot morgen.

EINDE VAN DE ZITTING